شېئىرلەر توپلىمى

بسم الله الرحمن الرحيم

يازغوچىدىن

مسلمان قېرىنداشلىرىم سىزلەرگە مەلوم كى 20- ئەسىر نىڭ يېرىمىدىن باشلاب 80- يىللارغىچە بولغان 30 يىل جرىيان كون چقىش تورك يورتى (ئويغورلار يورتى) ئوستىگە كەلگەن هادسەلەر بوتون انسانىيەت دونياسىنى هەيران قالدورودومەن كىمنە يازغوچىمو يوقارقى چوڭ هادسەلەرنىڭ گوۋاچىسى سوپىتدە بوران چاپقونلوق ئېغىر كونلەرنى خەلقىمىز بىلەن بىرگە ئوتكوزگەن ئىدىم ئوچون موشو ھەققە بىر ئاز قەلەم تەۋرىتىپ بېقىشقا ھەۋەس قىلدىم شوندا قىلا خەلقىمىز بىلەن بوتون دنيا مسلمانلىرى ئورتاق ئېتىراپ قىلغان اولوغ شەرەپلىك اسلام دىنىغا ۋە اونىڭ نىزامنامە قانونى بولغان قرآن غە ۋە اونىڭ ئالغا سورگوچىسى بولغان رەھمەتەن لىلئالەمىن اونوانلىق پەيغەمبەرىگە بولغان تونوشى يىنىڭ بىردەك ئەمەسلىكىگە ايچىنىپ يازغان ماقالىلار قوشولوب موشو توپلامغا كىرگوزولدى.

شونىمو ئىيتىپ اوتوش كېرەككى مېنىڭ يازغان ماقالىلىرىم يوز بىرگەن ئەھواللارغا نىسبەتەن اولوغ دەريادىن بىر تامچە دور شوندا قىلا امەلىيەت دىن چەتنىگەن يەرلىرى موكوبدور ئەلوەتتە،

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
www.uyghurkitap.com

شوندا اغدیموقا بیلیستم ینك تووەن بولوشغا قاریمای بوتوپلام نی توزوشکه کیرشتیم. یازغان ماقالەم بوتونلەی ئەرزیمەس شیرلاردین عبارت.

ئوزەمنىڭ ھازىرقى زامان ئويغۇر تىلى گىرامماتىكاسى ۋە ئەدەبىياتى دىن خەۋەرسىز بولغانلىغىم تۈپەيلىدىن يازغان شېئىرلىرىمدا خاتالىق كەمچىلىكلەر سانسىز بولۇشى مۇقەررەر شۇنىڭدەك ئەقلى ۋە تەجرىبىگە بېخىل بولغانلىغىم خەلق تۇرمۇشىنىڭ ھەرقايسى ساھەلىرىگە سىڭىپ كىرىشكە ئىمكانىيەت تاپالمىغانلىغىم ئۈچۈن رىيال تۇرمۇشتىن چەتنەشتە كۆپ خاتالىق دىن ساقلىنالمىغانلىغىم تۇرغانگەپ.

مەيلى قايسى تەرەپتىن بولسۇن يۈز بەرگەن خاتالىقلار مېنىڭ ئاجىزلىغىم دورنىگە ھەرقەدەر مۇۋاپىق بولغان يەرلىرى بولسا بۇ خەلقىمىزنىڭ ئاتا قىلغان ئەقىل پاراسىتى بىر ئۇزى رازى بولغان ئىسلام دىنىغا مۇشەررەپ قىلغان ئۇلۇغ ئىگىمگە مەنسۇپ.

دىنداشلىرىم دىن ئۈمىدىم شۇلكى يازغان ماقالەمنىڭ ئەخلاقىگە ئويغۇن ئەمىلىيەتكە مۇۋاپىق بولغان يەرلىرىنى كۆرگەندە بۇيۈك ئاللاھ تائالاغا شۈكرى قىلغاي. خاتالىقلارنى كۆرگەندە تۈزۈتۈپ ئوقۇغاي ھەمدە ماڭا تەنقىدى ياردەم قىلغاي.

ئالدى بىلەن ئۇستازىمنىڭ شېئىرلىرىنى كىتاپخانلارغا تونۇشتۇرىمەن

مۇناجاتلار

مەنگدەك بىر بەندەڭ دىلىغا بەرسا يارەب
نەسىپ ئەت روزى مىساق ئەھدىگە قىلماق ۋاپا يارەب

بۇ مېھنەت ئالەمىدە مۆمىن ئەيلەپ ئىلتىپات قىلدىڭ
ئاخىر ئۆمرۈمدە ھۆسنى خاتىمە ھەم بەر رىزا يارەب

ھاياتىمنىڭ تولاسى جۇرمى ئىسيان ئەيىب بىلەن ئۆتتى
بۇنىڭدىن كېيىنكى ئۇلۇغ ئەمرىڭنى قىلسام خۇب ئادا يارەب

تىلىمنى ھەم دىلىمنى پۈت قولۇمنى بار ھاياتىمنى
رىزايىڭغا چىقىم قىلسام قوبۇل قىلساڭ راسا يارەب

زەرەرلىك ئىش زەھەرلىك سۆز قىلىشتىن قېرىنداشقا
مېنى سەن ساقلىساڭ تەڭرىم قۇلۇڭ مەخسەت تاپا يارەب

ھاياتىم بارلىقىم دوستۇڭ مۇھەممەت يولىدا قۇربان
قىلىشقا ھەم بېرىپ تەۋپىق نەسىپ قىلساڭ رىزا يارەب

بیرىب ئىلكى جاھاندا ئاپپیەت دینىم ھایاتىم دا
توموغ قەبرى ئازابىدىن ماڭا بەرسەڭ پاناھ يارەب

1981

بوئىڭدىن كىين كى اومرومنى ساڭا قىلسام پىدا يارەم
ھەمەئەمرىڭنى قىزغىن مەن تامام قىلسام ئادا يارەب

تەسەررۇف ئەيلەسەڭ اومروم ریزا ئىڭ يولىغا خالىس
ئامان قىلساڭ خاتالىقدىن خالاس تاپساگادا يارەب

اوتوب كەتتى عزیز اومروم اولوغ دریادیكى سەلدەك
گناھ ئاستداغە رلق بولغان كىشلر بارمید ومەندەك
ئىلاھاشكى ئالەمرە رەحملىك بارمید وسەندەك
اومىد قىلدیم گناھىمدىن مینى قىلساڭ جودا يارەب

نسب ئەيلەب ماڭا توبە نەسوھ ئاندىن جنم الساڭ
تىلىم قەلبىم وجودمنى سنى ئەسلەشكە خاس قىلساڭ
گناھدىن ئەيلەسەڭ خالى ئىتائەتكە ھەوەس سالساڭ
قیامتتە مینى بندەم دبان قىلساڭ نىدا يارەب

ھەببىڭ موستاپا يولىدىن عزیچ تايدورمساڭ اللە
خىيانت ھەم جنايسكە ديلىم قايدورمساڭ اللە

حەھەنەم گورئازابغا گرپتار قلمسالڭ ئاللاھ
ئامان وە ئاپيە تلەك دە جننم قلسالڭ جودا يارەب

1981

اولوغ تڭريم ئيجەلدورسالڭ ديلم باغيدە گول ئەترە
تمتسالڭ رەھميتڭ درياسدين قلبمگە بو قەترە
كە چورسەڭ چولڭ ڭچك قلمشلريم قلماى مني رەسوا
قيامەت دەشتدە يا فسالڭ گناھم ئەيلسەڭ سەترە
ھاياتم دونيادا قربانڭ بولسا مەخسديم ريزوان.
موھەممەت بولچون اومروم بارينى ئەيلسەڭ نەزرە

1981

اولوغ ئاللاھ ئيجەلدورسالڭ بويور توم باغدا گوللەر
ئلمنڭ قلبنى روستلاب يوروتسالڭ بولسا يولتوزلەر
توزەتسەڭ قلبمز ھەركتمزنى بىريب جورئەت
يوقالسا باغيمزدين ايكى يوزلوك قاغا قوزغونلەر

باھار بولدى بوتون دنيا يوزيدە علم ليك ئەلگە
ئشلەنگەن ھەم چوشەنگەن ھەم ئەمەلدە ئشلگەن جانگە

قولاق سالماى اولوغ تكرىم سوزى گەھەمئەمەل قلماى
قوروغ دە وادا بولغان لارتويو نماس بر قوبناق نانگە
بويولك ئسلام ئوگە تكەن بسزگە بلمەك ھەم ترشمە كسنى
چاقرغان اوستون بولماقتا ايگەمەى ئەجنە بى خانگە
1981

كەلگە نمو؟

(مورە ببە)

بو دنيا غايمەك پچەلك قوساق باقماقتا كەلگە نمو؟
كيمكە يمەك خوتون ئالماق بالابا قماقتا كەلگە نمو؟
ئاداش ئايماق بلەن اويناب قولوبدارە ستدە لەيلەب
اويون كەيپى ساپانە غمە ناڨا قلماقتا كەلگە نمو؟

وە ياكە تمەن چپسپ ھەركون تيريلغو برلە جان باقماق
وە يا جاڭگال وە تاغلاردە بوتون اومريدە مال باقماق
وە ياكە سپى ھونر برلە تجارت برلە پول تاپماق
كيچە كوندوز ئارام الماى قوساق باقماقتا كەلگە نمو؟

وە يا ئوزنە پسى چون ئەلنى بالاگردا پقاتقما قتقا
وە تە نداش دين قيرسنداشينك جنيغا اوتنى ياقماقتا

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

اوزه‌گنینگ نه پسی چون وشردان گوهه‌ر ایمانی ساتماقتا
بىراونی ئۇستره‌یب اوتقاهایات کورمه ککه که لگه نمو؟

وه یائه‌ل ئاغزیدا موللابولوب چاپلارگه بارماقتا
قوساق دین اوزگه بر غمیوق چلاب شرمه‌تنی قایماقتا
قلمای کتپ ته گریم سوال سورغاندا مایماقتا
کویوب دوزه‌خته وای هه سرت کاواب بولماقتاکه لکه نمو؟

اولوغ دینك اوچون خزمت قلش بوزچوگنی تاشلاشقا
الگگه بولماین رهبر یامان ئاده تکه باشلاشقا
ئلمنی سه للنی قسماق قلیپ یا بخوقنی تومولاشقا
اوگه تمه ی مهق شه رئه تنی بوزوب تاشلاشقاکه لگه نمو؟

وه یا قارلخونوم بولماق قرائه تته راسا یاخشی
دیلگدا یوق آگاهورمت قرائه‌تمو وه یاناخشی
اوقوب پول ئاش اوچون پاسق نوموسسزلرگه برته کشی
قیامت کون بولوب ره‌سوا ئازاپلا نماقتاکه لگه نمو؟

یتشکه‌ن یسگی ئه‌ولادغه اوگه تمه ی مه ق کالا مینی
ساواتسز ئه‌لگه بلدورمه ی کالامو للامورادینی
بوتون ناتوغرا قلمشقا قلب سه‌رمایه بارسینی
بستپ جه‌نه‌تنی ده‌وزه‌خکه شه‌قی بولماقتاکه لگه نمو؟

وه یا ایشان بولوب هوم. هوم خالایق ئالدیدا مورشت
شه رئیه ت یولیدا ماگیمای مه‌قیقی ذیکری یوق جمجیت
ئه قده ئه ملی بدئه ت شه رئیه تکه تامامن زیت
اوزوگنی هم خلایق نی سه زیقتورما قتا که لگه نمو؟

بولای مورشید دیسه ک راسدین تله قه سدیگنی الله دین
په قه ت قلما سقابدئه تنی قه سم قیل بلکی بلا دین
چوقو نما پرغائه روا هقامه ده ت سوربر اولوغ شاه دین
قولاق سالمای بوئه ؤهدرگه ایزیب کتمه ککه لگه نمو؟

ئباده تکه یاراتتم ده ب خودا اوختوردی ئاشکارا
سورا یمه ن اومتم دین ده ب ته کاسود سورسه ده بارا
بیلش ئه سته توتوش چولث ئش ئه گرچه بولسا برپارا
سستپ ئه‌لمیسکنی دونیاغه قوروق که تمه ککه که لگه نمو؟

خدایا من گناهکار قولی دیلیمنی باشلغیل یولغا
اولوغ یولدا اودول ماگدورمینی کتکوزمه اوك سولغا
قیامت ده عمل ده پترلریمنی برگین اوله قولغا
غه زه پ قلما سوراب مه ندین گناه قلما قتا که لگه نمو؟

١٩٨١

www.uyghurkitap.com

مەسئۇللۇق بار

رەسولوللاھ بىزگە ايتتى ھە دىيسدا
ئەھلى ئەئۋلاتەرىبىلە شدە مەسئۇللوق بار
چار واچىلار ماللىرىغا دىققت قلماى
چىگرا ئىچرە كسرىب قالسا مسئوللوق بار

شوڭا اوخشاش مسلمانلار ئەۋلادىنى
توغرا يولغا يىتە كلە شتە مسئوللوق بار

ھربر انسان تونوب ئسلام يىنىڭ ھولىنى
چىن قلبگە اورناش توروب دىن يولىنى
وزپگە ئاتلاندوروب پوت قولىنى
ايشلىمسە ھەق ئالدىدا مسئوللوق بار

من مسلمان دەب ئاغزىدا لاپنى اوروب
كورونوشتە مسلمان چە اوزنجا پدونوب
دىنى اوچون قايغوروشنى تاشلاب قويوب
بىخودلارچە كون كوروشتە مسئوللوق بار

په يغه ميبريم بودنيادين اوتوپ كه تكه ن
دين يولينى بىز او ممتكه قويوب كه تكه ن
د ينمىزغه بىرتوزومنى توزوب كه تكه ن
ايشلىسه ك شويول بىله ن مسئوللوق بار

شونك اوچون همه برده ك ئىلىم او قوب
هم اوگوتوب په رزه نتله رقولىدين توتوب
بالاچاقا توقانلارنى هم اويغو توب
يولغا سالماى يوريوه رسه ك مسئوللوق بار

قورئاله هه ديس مه نسنى ا ويغورتىلدا
هه رسائه تته هه رمنوتتا هه م ئاى يىلدا
ترجمه لاب سوزله ب بىريب كوتوب ديلدا
خلقىمىزگه اوختورمساق مسئوللوق بار

اولادلىرنى تربىلمه ى هه م اوقوتماى
دينى اسلام يوللرينى هيچ تونوتماى
علم بىله ن دىللرينى خوب يوروتماى
بولوشغا قويووه تسه ك مسئوللوق بار

ئولىماله رهه م ئه جداد لار بوگوگنچه
دىنى بىزگه يتكوز ديلر تا اولگنچه

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

خیانه تچی بزنه ولاد لارقلدوق کچه
بو کیچه نی یورو تمساق مسئوللوق بار

کوب لریمز اشان خلقه قولین توتتوق
ئازغون جاهل آدم لردین بخت کوتتوق
قودئان هه دس کورسه تکه ننی بزاونوتتوق
بد ئه ت یولدین یانمای اولسه ك مسئوللوق بار

دونیا اوچون هایاتمنز قربان قلدوق
که تمه ن چیپ کوب چوللرنی بستان قلدوق
دین اسلام فایدسینی وه یران قلدوق
قه لبمزنی توزه تمسه ك مسئوللوق بار

قرآن اوقوب جوزئیاتدین ساوادیم بار
ئه رته ئاخشام ذیکری ایستم ساوابم بار
قولدا غیلی ایشانم بار سولتانم بار
ده ب توتنوماق مه غرورلوقدور مسئوللوق بار

قورئان هه دس مه نسنی اوبدان سلمه ك
هه م ئشلمه ك هه م قوغدیماق جاننی تسکمك
په رزى ئه ین دو رهه مسزگه دین اوگه نمه لك
خاتون پرزه ن بلمه ی قالسا مسئوللوق بار

ئەی بورادەر بەخوت بولماڭ مەغرور بولماڭ
ئىلىم بىلمەك ئىشىدىن مەھرۇم قالماڭ
تىز باسارلار رىيتشتو روشتى قالماڭ
كۈچ چىقارماي ئولتۇرۇپ كەتسەك مەسئۇللۇق بار

ئىمانىمىز نە تىبىمىز ئەسقاتىدۇ
غافىل كىشى ھەق ئىستىمەي جىم ياتىدۇ
ۋىژدان سىزلار ئالتە پولغا دىن ساتىدۇ
ۋىژدان سىزلىق قىلماڭ ئەسلا مەسئۇللۇق

ئىتقاد ھەم ئىمانىمىز راست بولمسا
ئىبادەتلەر خۇدا ئۇچۇن خاس بولمسا
بىدئەتلەردىن ئەخلەتلەردىن ساپ بولمسا
مەقبۇل بولماس ب ئاضرەتتە مەسئۇللۇق بار

قورۇق قولسەن ئىشانىڭدىن قولداش كەلمەس
چولڭ ئازاپتىن قوتقاز غىلى يولداش كەلمەس
باش ئاغر سائە رۇاھلە دىن مەدەت كەلمەس
بىر خۇداغا ئىسلىماڭ مەسئۇللۇق بار

ئاللا سىنى ھايوان قىلماي نادەم قىلدى
ئىمان ئىسلام ئەقىل ۋىژدان ئىنئام قىلدى

ئىبادەتكە يار ئىشتىم دەپ ئىسلان قىلدى
پول، مالغا لايىق گۇمىگىن مەستۇللۇق بار

ھونەرىگە خىيىنك ھالال كەسىپلار ئوگۇتوب
دوئا گويىلۇق تەمە خورلوقنى توگوتوب
قورتان ھەدىس مەھىمنى دىلغا ئورنوتوب
ئالى نىشان كورسە تىمسەك مەستۇللۇق بار

1951

وارسلری

ئولماله رهه زرتی په یغه مبریم وارسلری
دینی اسلام یولسینی یتکوزوشتور ئشلری

دینی قانون بویونچه ایشلمه ی بیخود بولوش
یاریمایدو هم خیانت علمسگه قیلمشلری

من بولای پیغمبریم گه ئسز باسار دیگه ن کشی
چیلشور دین ایشلریگه یازله ری هم قسشلری

ته وریمه س به لکی ئگلمه س دین اوچون کلسه اولوم
اوگوتوش هم ئشلتش هم یتکوزوشده ور ایشلری

اوگته ر قوئتا هه د س ینىڭ روهینی مه زمونىنی
ضزمه ت ئشله ر دین اوچون پوت قوللری هم چشلری

کاتتاغه یره تلىك اراده قولیدا اوتکور قه له م
یاندور الماس قارشی نیڭ چاپقونلری هم ایشتلری

ئۇيغۇر كىتاب تورىبېكىتى
www.uyghurkitap.com

کمگه ده ی ده رد یمنی مه ن

بواولوغ ده ستوری اسلام هه ق کالامی ئه ره بی
ئۇلماله رتوگیسه قایدین تاپای دینمنی مه ن

ئلمی ته بسرهه م هه د یسی بلمسه م قالسام قارا
قایسی یول برلسه تو موغدین قوتقوزای جانم نی مه ن

ئه ره پ تلی بلمسه اویغور ئلم په رزه ند لیری
یولنی بلمه ی ئازغوسدو رکیمگه ده ی ئه رزم نی من

من اولوب کتسه م بیلمسز قالسا خلتون باللریم
قالسازولمه تته اولاردوزخ دیدم جایم نی من

چونکی خاتون باللریم غه مه ن جاوابکارته کلا کون
نه قیلای زه ققوم قلب به رسه خودا ئاشتمی مه ن

مللتم نسک یاشلری قالسا ساواتسز قاب قارا
سمه ده ب به رگوم جواب اوگوتوش قه رزیم گه مه ن

ای ئسل اولیغو رئسلی قالدیكث سلىم دىن ئا يىريليب
خار بولوش باستى سنى واى كيمگه ده ى ده رد سنى مه ن

د يننى بىلمه ى په ننى بىلمه ى بولدى ئه ولاديم خاراب
قايسى يول برله توزوه ى بوقه بهـ په يلمنى مه ن

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

موناجات

مهربانم سه ن ئولاهم بغلدی باشتوڭ قولوڭ
ته ۋبه قلدیم قایتدین تاشلاغانم غه یولوڭ

قارا قلبم نی ئاقارتساڭ سوب سوزوك ایمان بله ن
هه ق اوچون سایرایدغان بولسام گولوستان بولبولوڭ

بارلغم نی ئه یلسه ڭ اوز یولوڭغا ته سه د دوق
قورالی بوب هامان مه یداندا چاپسا دولدولوڭ

ایکی ئالهمده ماڭا ره هبه ر قلب قورئان که ریم
دینی اسلام باغیده قلساڭ منی ئه تره گولوڭ

هه منه په س

تورمیدا یا تماق بوگون بزله رگه بر مراس ئه مه س
اول یاراتقان تکڅمیز بزنی غنه یا تسون دیمه س
برکونی قوزغالسا مللت همه بردك اویغونوب
بوۋه ته ن خاتن لىریغه بوزنمیین بولغای قه په س

مسکلنغانلار یا تتی ناهه ق تورمیدا مه هبوس بولوب
دین وه ته ن مللت اوچون دیللری غه مگه تولوب
اول اوزی ته ختگه چقسپ ناهه ق زولوم قلغانلچو؟
خه لقارا دائیپسنور وبجدانی یوق اوکوڅلی په س

ئنقلاپقارشی ده پ توهمه ت یپنی تنزاولاپ
کوبلگه ن ئاخون زیالىلارنی هه م ناهه ق سولاپ
باشلىرىغا مىق قیقسپ برنه چچکه اوراکولاب
بگونا خه لقم نی کوب اولتوردی جاللات کوڅلی په س

ئه ی قه له م بازغین بولار قلمش نی بر بر ئال هساب
چونکی ناهه ق هه ممه مزگه ییلله ربویي سالدی ئازاب
قورقوتوب برقسمنی بر قسمنی ئالداب سلاپ
برسی بوری برسی تولکی قاغا قوزغون هم نه فه س

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

نور چىراق

ئەي موسولمان باللىرى بولساڭ نە بولغاي ئاتىپاق
ئاتىپاق ئىمەسلەرنى قىلدى كوزلەرنى ئالەمگە باق
ھەممە بىردەك بويسونۇپ قانۇنى قورئانغا راسا
كىم كى ئەيتسا ھەقنى راستىن چىن يورەكدىن سال قولاق

قىلماتارمەسلە كىچىلىك تە قىلمىچىلىك ھەقيولىنى تاب
كىبرلىك بولماتوزوك بول ئەيلىگىل قەبىسگىي ساب

مەن پالان دەپ قىلماپىنەش توپراق ئوغلى ئورمالاپ
ھەقنى سوزلەھەقنى ئىشت ھەقنى قىلغىن نورچىراق

ھەق دىگەن كىم ؟ ھەقنى ئىستقان كىم ؟ ئىككىنىسەن چوشەن
ھەق ئۆزى ئاللا رەسول ئولار سوزىگە سەن ئىشەن
ئولىما سالىھ موجاھىدلەر موبەيتكەن قان بىلەن
دىن ئوچۇن قىلغان كورەش ئوستازلاردىن ئال ساۋاق

ھەق دىگەن ئىنسانلەردىن فىكرى ھەم ئىجاد ئەمەس
ئويارىتقان تەڭرى نىڭ تەلىمەد ئوزگە ئەمەس
بەخت ئىزدەپ ئوزخىيالىڭ بىرلە قىلما كوپ ھەۋەس
خاتىرتىڭنى جەم قىل ئىسلام يولىدور چوڭ يار اق

كرمەسەن ھە رضل چغر يول ئەھلى بىدئەتكە يىنگە
اختلاب قلما بولونمە بويسونوب ھە ق ئە يىنگە
ھەمـە بردەك قول توتوشوب آلغا باس باغ سە يلىگە
جەنە تول مە ئۇزا باغى ھە ققە اويوشقانلارگە تاق

خارجى ايچكى ياووزلار پارچىلار ھەمـە گلـە نى
خانە ۋە يران قىلغىلى قەستئە يلە شورھە ممە گلـە نى
ئۈشلتور بوخنومىتگە ئىلمسىز گالوا گليسنى
سوئى قە ستلە رقلسموقە سديگە يە تمە سلر براق

ليك بوئالبم سە وەب نينگ ئالمىدو ربلسىگز
ايشلگەن چشلر يوگورغان يە تكوسيدو ربلسىگز
قلمغان سە يى كورە ش بارماقنى چاينار بلسىگز
ماگمىغان ھوروون لىغا يىقندا تورغان تاغ يراق

چىن موسولمان مؤمنين اولساق بزگە قورئاند ورئاساس
مومستاپا ندتك نويريغى قورئانغا سزاھتور خالاس
سكرى ئە سھاب موحبتە ھدلە رقلدى قورئادە غا قياس
تورت ئاساس دور بزئاساس بزلارگە مينگ واتلق چىراق

تە گرىميز بردىمز بر بر پيمبر اومىمتى
ئاتامز بر نە سلميز بر دوشمنى اسلام مللتى

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

هەممە مزسلڭ قەسدى تاپماق هەق ريزاسى خسلتى
بولونوش يولسىز ايكەن دشمەن اوچون چاقماتا واق

ئشاق ننڭ توتقوسى بلمەك چوشەن مەك راستى نى
فكريدن هە يدەپ چقارماق شرك خوراپات بەستى نى
تازاموستەهكەم توتوش دينى هەقىقەت دەستى نى
موتەئەسسپ بولما هرگز اونتوما ئاچچق ساۋاق

خانە وەيرانلق قەيەردين كەلدى اويلاب باقسڭز
خاروزارلق لرنىمشقاكەلدى بزگە سور سڭيز
بلمىگەن برلە شميگەن بويسونىغاندن اوقسڭز
ئۆيليساق سزدە تورارئەركين هايات بكمونا راق

ئۆلما قارى وە وائز مورشيد وەسالىح لرىيم
خزمتى دورباغم بردەلك سيلش كوچەت جرىيم
تاشليدى بوخزمتى نى ئالسم وە قارى پىريم
بەلكى كوبلەرخزمتى نە بسى اوچون چەكمەلك پراق

قسمەنى دين نى بىرسب دنيانى ئالدى قوليغا
بەزىسى بد ئەتكەهامى تىغ چاپاردين هوليغا
بربولوك لرئەلنى باشلار اووەل ئازازول يوليغا
بەبكرئازدوربەكمو ئاز ئالغان موهەممەدين ساواق

هەق هەققەتسزلگەن هەم ايشامگەن ئەجدادلار
تەربيەئەيلەب يتشتورگەن بويوك ئەولادلار
سوزلگەن يازغان تارالتقان هەقنى ئۇل بونيادلار
اورساموياچاقسمو ياسالسا دوشمەنلەرقاماق

سەككزجەننەتنەدە بزگە توزمسەك ئەپنالمز
هەقگە قارشى بولسا بارچە سوزلگەننە قرالمز
شەخسيەتچى هەم چرك تورسا بوتون ئەخلاقمز
بوكبى نيت وەهەركەتكە سائادەت بەك ناراق

باللەرم بوردەك يىشكلا بوزە هەرئادەتلەردين
شولك ريا كبرى هەوەس بدئەت چرك ئاپەتلەردين
ئەجنەبلەر تىرىغان هەرخل يامان مەنيەتلەردين
اوگونوگلا تربيشگلا بريشگلا تائاداق

اى موهاجر سەن ئەگر يورتوگنى هيچ فكرى ئەتمەسەك
باللەريگغە توزتلگنى كاملا اورگە تمسەك
مللتنگ نينگ تاريخى اوتموشلرىنى بلدوروب
بارلقينگنى ساقلاماققاتازاغەيرەت ئەتمەسەك

دوشمنينگنى خوش قلورسەن دوستلرنگغە مكين بولور
كون ساناپ سەن ئازقالورسەن اورينى دوشمەن ئالور

ئاخرى دۈشمەن يۇتماقنى ھەر دەم قەسىت قىلۇر
مىللەتنىڭ يىلدىزىنى تىل بىلەن كۆكلەتمىسەڭ

ئەرەبىستاندا تۇغۇلغان بالىلار بولسا ئەرەب
تۈركىيەدە تۈرك بولۇپ ئۇيغۇر يوقالسا ھەر تەرەپ
يۇرتتا يەكسلەر چىنلىشىپ كەتمەككە ماڭسا يولنى دەپ
يوقولۇرمىزمو؟ جاھاندىن قىلى ھوش سەرىيب ئەتمەك

قايسى مىللەت بىزگە بى مەيدانىنى تەرك ئەتكەن ئىكەن
يۇرتىنى دۈشمەنگە تاشلاپ جانىنى باققان ئىكەن
پۇل بىلەن راھەتنى ئالا ئويلاش بىلەن كەتكەن ئىكەن
رەھمى قىلغايمۇ خۇداغە پىلەتنى سەن تەرك ئەتمەك

يۇرتتا قالغان مىللىتىڭ ياش ئورنىغا قان يىغلىسا
دۈشمەنىڭ بىزنى يۇتۇشدىن زولۇمدىن قول يىغمىسا
ھەر زامان دىنى ئاساس مىللى شەئارنى قويمىسا
تاشقىرىدا ئۈستىدىن داۋا شىكايەت ئەتمەك

تويلىغان پۇل ماللىرىڭنىڭ كەملەرگە خىزمەت قىلغۇسى
ئاضرەتتە ضۇدانىڭ تالدا ئىنچۈك ئەسقاتقۇسى
ئىلىم ئوچون دىنىڭ ئوچون سەرپ ئەتمەكنىڭ مىڭ فايدىسى
ئەھلى ئەۋلادىڭغە دىن مىللەت سۆيۈش ئۆرگەتمەك

مەككگە كەلمش جاھان ئەتراپيدين ھەرخىل كشى
اوزتلدا سوزلوشور باشقا بلەن يوقدور ئشى
اوستدە مللى كيىم اوز اورپدە ھەر بركشى
سەن ئنشنما ئارقلورسەن ھەيئتڭ اوزگەرتمسەڭ

ئاووماق لازيم موبزگە ياكى ئازقالماقمودور
برلشپ تورماقمو بزگە ياكى تارقالماقمودور
يوق بولوپ كەتمەكمو بزگە ياكى بارتورماقمودور
ئار ئەمەسمو ئەھلى اولادغە تليڭ اورگە تمسەڭ

قايسى مللەت بارلغى تل ئۆرپ ئادەت سز بولور
تۆرك موسەن ياباشقمو؟ تل سزسزيق سزكم بلور
بارچە مللەت اوزتلنى اوزيگە شەرەف بلور
نمە زورلوق بارتلڭنى باشقغە اوزگەرتمسەڭ

ئەھلى اسلام تللرنى اوگونوش كوب ياخشلق
ئەرەپ تلنى اوگونوشمو بوھا ياتقا فايدىلق
ليك تل ئملابلەن بولماسمو مللى باشقالق
يوقولورمو ئسزتڭ ئاناتلڭ تەرك ئەتمسەڭ

ئەھلى ھممەت ھچ قاچان مللەت وەتەننى تاشلاماس
نسلنى اوزينى اونوتماق يوليغە ھەم باشلاماس

ئۇيغۇر كىتاب تورى www.uyghurkitap.com

دوشمینی خوش قلیپ دوستلارکو زینی یاشلماس
سه نی قل هه رجایدا بولساڭ مللیتڭ دین که چمسه ڭ

قزاوغول فرزند بلیریڭ بولسون موکه ممه ل بلگه لیک
دین وه تل تاریخ سیاسه تا اوگونوپ تورسون تریك
رەهمەتپ رسیم برور برکون ساڭا ئازاده لیك
ئوزامان ئه تگه چراغ بولغای بونسلیڭ هه دسه ڭ

مللتیڭ موهتاج بلم لیك هه م کسره کلیك اوغلی غه
اهلی همت خادیمی مللت هدایت اهلیگه
قالمدی یورتدا علم یورتوڭ قه په زىلم ئه هلیگه
ئلم لیكئه ولادیتشتورگیلئه گه رقوتولای دیسه ڭ

②

برکونی رەهم ساڭا جوهمد ئه یلسه ڭ هممه ت بله ن
یاشماق دونیادا هورمه م موسته قل ئزه ت بله ن
سلملکه رلیرایشلسه صام مام کسی قلم توتوب
بایلریڭ قلساپدا مالینی خاس نیت بله ن

اول خدا قلغاچ نندا میگلارچه جان بولغاچ پیدا
نه چچه هه رده بولدوڭ ئازادیوزوڭ ئاق مه ق ئالدیدا
ئه ڭ اولوغ استه ڭ اوچون قلغاچقامه رتله جان پیدا
موبسته قل بایراق کوته ردوڭ مسلی سزجبور ئه ت بله ن

لکین اورتامیزغا ساتقین خائن وجاسوس کریب
ئنقلاب رهبر لری بربربلرسدین ئایریلیب
پارچلاندی شوم زه هه ردوشمه ننی خالس دوست بلیب
که تتی قولدین شان شه ره ف بایراقلری زیلله ت بله ن

برقیتم بیپ مك بولوب برله شسه اوزگه یموکشی
برلشسده هاسل ئولغای مللتیم نیك هر ایشی
ئتفاقلق موشتی برله ئاقد و دوشمه ن ییشی
تارقلسپ که مه یلی بز راهه تنلا قوشلاش بله ن

ییغلیب پات پات وه ته ن عالم لری هه م بایلری
سودیگه رئه هلی هونه رایلغارلری کادایلری
زیکوی ئه یله ب ئول وه ته ن نیك باغلری هم سایلری
هوزامان خزمت قلایلی مومکین ئولغان په یت بله ن

یورتدا قالغان ئوئه سرئه ل کوب اومد باغلارساگا
بز اوچون ییغلاید وده ب ره همه ت دوئائیتار رساگا
تاشقریدا خزمت ایشلرده ب گومان ئه یله رساگا
قالمسون مللت اومدی ئه لك برابرخه س بله ن

گرچه ممکن بولمسا مللتق بله ن خزمت قلش
سوزبله ن قه له م بله ن خزمت قلشقا سه ن چه لش

www.uyghurkitap.com

دېمىسىگىن سەن جىسم يېتىپلا ئوۋزۇمە پىش، ئاغزىمغا چۈش
رېيمسىزنىڭ زەخمىسى كەلگەي بولۇپ ھەركەت بىلەن

نائومىد بولماق مۇسۇلمانغە نە دېگە لايىق ئەمەس
ئىشلەمىگەن چىشلەممە سىلىك سۇنىنە تۇللاھ دۇرىبەس
تىرىشقەن ئۇرىنغەن ئوزەڭ ھېچكىم سىنگچون ئىشلەمەس
بەكمۇ مۇستەھكەم ئىشەن ئاللاھغە چوڭ ھىممەت بىلەن

يۇرتىدىكى يۇرتىدا شىلىرىسىڭ سىنىڭ ئاغزىڭ بەنز قولدا كىشىدىن
نەقتدارى يوق بىر ئىشقاغە بىرىنتى بولغان بىلەن
بىرقەدەر ئەركىن لىكىڭ باردۇر مۇسافىر گەرچە سەن
نائومىد بولماي تىرىشكىن ھەممە توغرە يەرەت بىلەن

بىرىدۇر ئاللاھ ئولۇغ بە جرى ساڭا قىلسالاڭ ئەمەل
خواھى چىقسۇن بىرنەتىجە خواھى يە تىسۇن بىرخەلەل
خىزمىتىڭ ھەم نىيىتىڭ بىكارغا كەتمەس باغلابەل
شىمىگە يە تىسە كوچوڭ قىلغىن ئاداجۇرئەت بىلەن

قايسى نىئمەت بەرسە ئۇنى سورغۇسى رەببىڭ ئىلىم
دېدى قۇرئاندا اللە تۇۋسىئە لۇئىنىدە ئەنىسنە ئىيم
بايغا پۇل مال نېڭ سوراغى مۇللانىڭ قەرزى ئىلىم
سوزلە يازغىن تەيلەدە ۋاقۇلدىكى پۇرسەت بىلەن

نەسھەتلار

سىزئەسلىمە خسە تكەيتەلمەيسەن اوگەن اوغلوم
سەوە بسىز ھىچ ھمە قيقە تنى بلەلمەيسەن چوشەن اوغلوم
كىچىك لىك دە ۋرى انسان نيڭ توسان تولپارغا اوخشايدو
اونى اوزمە يلىلە قويماسىلىب ئالغين يوگەن اوغلوم
منوت پورسەت بىكار اوتسە ئونىڭ ئىسراپى باربىلگىن
سوروشتورسەڭ دەليل پاكت بوھە قتە ملڭ تومەن اوغلوم
قەنائە تنى يىراق تاشلاتور شىچان بول سە ھە رئاخشام
ترشمەكنى ديدى قورئان بوپاكت غە يولەن اوغلوم
جاھاندا ھەمە انسانلارما كار اوزئارمنى بويلاب
قلىپ ئارمان قەرىم سالغين ئىلىم يولغا ئوگەن اوغلوم
بوتون دنيانى كەزسەڭمۇ ئىلىم دىن ياخشى خسلەت يوق
بوخسلە تنى تىپىپ ئالغين ھەوەسكارلىق بلەن اوغلوم
اوگەنمەكنى داوام لار شتور كوڭول بولمە ئناوەتكە
تەكەببوردىن يىرق قاچقىن اوزەڭنى توت توۋەن اوغلوم
قلىپ خزمەت موتلماننا ھايا تىڭدىن نشان قالدور
كتەرسەن آخرى گورغا كيپ ئاپپاق كپەن اوغلوم

(2)

ئالمغاى ايمان قارارقەلبڭدە وەھدەت بولمسا
ئاتماس موسلم سينى اسلامغا ضزمەت بولميسا
ئەلڭ اولوغ نئمەت ايكەن ھەقنيك ريزاسى بەندىگە
تەڭريمز بولماس رزا ئەۋھدگە رغبەت بولمسا
تلسەڭ روھدين مەدەت يوكلەپ ئالارسەن كوب گنا
بەرمگەى تەڭريم نجات خالس ئبادەت بولمسا
كە چوروم قلماس اولوغ تەڭريم شركنى تائەبەت
كە چورەر گر خاھلسا برلككە توھمەت بولمسا
مەضستڭ بولسون سنيڭ تەۋھد كوچايتش زامان
قلَ نورەش ھيچ توختماى كم دەھەقىقەت بولمسا
كوتمگن فايدا زيان واجب تائالاغە يرىدىن
بولغوسى ھالڭ خاراب ايمان كافالەت بولمسا
پول مليڭ ھەم شوھرتڭ برتين بولورمە ھشەركونى
نەسەبڭ ھەم ئەرزيمەس تەڭريمگە تائەت بولمسا

3

چىڭ تۇرۇپ ماڭغىن داۋام دىن قوغدىماق مەخسەت بىلەن

ھەق رەسۇلنىڭ ئاغزىدىن قالغان بۈيۈك سۈننەت بىلەن

بۇل نەبى نىڭ قىلغىنى بىزلار ئۈچۈن قانۇن تۈزۈم

ساختىلىق قىلماي ئەبەت ئۆتكەز ئۆمۈر خىزمەت بىلەن

باش ئىگىپ بويسۇن داۋام ئايەت ھەدىس پەرمانىغا

بۇيرۇسا ھەق ئەمرىنى قىلغىن قوبۇل ھۆرمەت بىلەن

ئاتىغىن جانىڭ مىلىڭ قوغداپ رەسۇلنىڭ يولىنى

كەلسىمۇ مۇشكۇل سىناق يەڭگىن ئۇنى غەيرەت بىلەن

ئوت بىلەن ئوخشار سوغا سىغماس ھامان بىرجەم بولۇپ

قورمىغاي بىرسە ھىندە ئىسلام يولى بىدئەت بىلەن

گەر جاپا كەلسە ئۇلۇغ ھادى رەسۇلنىڭ يولىدا

ئۆلگە قىلدى ساھابە كىرام تۆرتە ۋەرىمەي ھىممەت بىلەن

قىل كۈرەش ھەر جايدا سەن كۆرگەن ھامان بىدئەتچىنى

دەككە بەر ئايەت ھەدىس دىن ئۆلچىمى ھۆججەت بىلەن

كۆرسەنچە كىلىك ئۆمۈر بىلگىن ھاياتنىڭ قەدرىنى

ياشىغىن ھەق يول ئۈچۈن ئۆتسە گۇمۇسەن كۆلپەت بىلەن

سۈننەتى مۇختارىنى ساقلا داۋام بىرپۇست بولۇپ

قىلمىغىن بىدئەتچىگە كۆرسەڭ سالا ئىززەت بىلەن

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
www.uyghurkitap.com

شه رئگه بول قوشقلی هیچ برکشی نیك هه ققی یوق
قوشاکم دین مریگه هه رئشنی توس جورئه ت بله ن
بنده نیك قلغان ایشی توپ اوخشماس بر برسگه
هه رئه مه ل بولغای قوبول جه زمه ن ایکی خسله ت بله ن
برسد ور خالس قلش هه رئه مرینی ته کریم اوچون
برسد ور سالماق قه ده م شارنك سوزی روخسه ت بله ن

④

قلب غه یره ت تولو قلاب ئالئه ده بئه خلاق کامالة تنی
تاپارسه ن دین اوچون شوبند ائه جه پ یاخشی کاپالة تنی
ئه قل برله ئه ده پئه خلاق موقه دده س بر بولولك نئمه ت
بونئمه ت دین قوروق قالساك دیگین تاپتم پالاکه تنی
یگت بولساك ئه ده ب لیك بول بونیك ئه کسی جنایت دور
ئه ده پسزلیك توپه یلدین تاپار یاشلار هالاکه تنی
اوگه نگن سه ن ئه ده بئه هلی دیگه ن ئاقل کشیلاردین
قلب اولگه ئومه ر پاروق یوله پ تورغوز آداله تنی
یراق تاشلا ئه که بورنی موسولما نغا مولایم بول
که چورگین سه ن ۋه ته نداشنی قلپ قوربان ئاداوه تنی
موسولما نغا بویولك خسله ت نیمه ؟ اویلاپ کوروب باققن
بلب قویغن سوروش لازیم ووجودوگدین جاهاله تنی
قوبول قلغن نه سهه تنی اونی ئه سلا یامان کورمه

قلىپ تەنقت اوزەگنى هەم توزەشكە قىل دالالەتنى
قاچان هەق سوزچىقىپ قالسا ئىناۋە تىسىزكىشلەردىن
اونى قوللاب قوۋەتلەپ بەرسوروش تورمەى سالاپەتنى
خاتا سوزنى قىلىپ ئەلگەزە هەرچاچسابويوك اَرباب
سوكوت قىلماى كورەش ئىلچقەن ايلىپ باشقا مالامەتنى
هەمە ايشنى اوگەنگەن سەن اولوغ دەۋرى سائادەتنى
چىريك خلاقنى تىز تاشلايودوب ئالماز الالەتنى
اولوغ تەگرىم ئاتا قىلساك موسولمانغائەدەب ئەخلاق
نسب قىلساك بىرسپتەوىق هەمە ايشتائادالەتنى
قىلارسەندىن بومە راوغلى اوغول قىزغەئەقل سىدراك
كيچەكوندوزچىكوربىغان تىلەك ئەيلەپ بىجابەتنى

ئۇيغۇر كىتاب تورى بېكىتى
www.uyghurkitap.com

اويغور مسلمانلری

موقه ددمه

باشلدیم یازماقا مەن بر ئەرزیمەس ماقالنی
مەحسدیم ایزهار قیلیش اویغور خەلق اهوالینی

هەسسلەب کەلگەچ دوام مەرخیل یوسوندا دەرت ئەلەم
تاقیم توشقاچ آخیر الدم قولومغا برقەلەم

کەلمیگەچ اوزئەهلگە نادان خەلق دسن هچ واپا
اوز اوزیگە توختمای مەربول بلەن سالغاچ جافا

هەممەئش هەقئەدلدین کەتکەن بولوب میگگە زیراق
ئاهە اوروف پەریات بلەن شاموسە هەرچە کستم پراق

کوب قیتم تەنبیهە بریب قلدیم نەسهەت هەم ختاپ
تەکلدیم سوهبەت لشب تەکریم سوزی قورئان کتاب

بونی هەم یاقتورمیدی برخەل یوسوندا توردی هال
پاش قلشدین باشقا هچ تاپلمدیم زادی ئامال

غیریلە رنینگ ئالدیدا بارغانسری بولدوق مازاق
چونکی بز توقتاب دیمەی قورغاچ دوام قلتاق توزاق

دیندا بر مللەتدە بر بولسا قموگە رچە قوش گمرەلك
یوقوتوپ وجدان ناموس دوستلارنی بز قیلدوق بوزەلك

هەرکشی هەرلی بلەن تاریخقا برسا السا نەزەر
بلنپ اوز قلمشی هەسرەت بلەن قلغای هەزەر

دوستلوروم تەکلب قلای هەقئەدلگە هورمەت بلەن
چولك کیچیك ئەرهم ئایال ئالغای قەدەم جورئەت بلەن

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
www.uyghurkitap.com

ا- باب ئه قيده

ايشنسپ برته گريگه قلماى اومدنى ئۆزيدين
چه تنشپ كه تتوك يراق دين اولچمى هه ق سوزيدين

بولونوب كه تتى خه لق مه يدانيغه هرخل قليب
چه تنيدى اوزهاليدين شوم نه پسنى ئه وزه ل بليب

هه ددين ئاشقانليرى مايمون منينگ جه ددىم ديدى
سوزيني اسپات قلسپ توڭگوزگوشنى هه م ييدى

به زيله رفايدا كوتوپ قلدى زيارەت قه بربيني
قلشپ يول جابدوغى سالدى اوزيگه جه برسيني

به زيله رپه رياد بله ن اولگه كشنى قلدى ياد
شوبهه سيز اوزهالدين قلغاى اولارگه ئه رزى داد

به زيله رشاخنى سرپ يه تمه كچى بولدى غايىگه
گول بولوب كه تكه چ اولارپتنه پاسات هيكايىگه

ته گرى نينگ ئه رمانيدين كه تسه يراق بيمه يدوغه م
قورقوشوپ آتدين چوشه رهه ركه ده كورسه توغ آلەم

باشلىسا دىن دوشمىنى شەيتانلەئىن شېرك يولىغا
بوپ ئەسىر نورغون كىشى ئايلاندى ئىبلىس قولىغا

ھەربىلى كۆكلەم باھار ھەم توقچىلىق كۈز فەسلىدە
ئاجرىتىپ ئالتۇن ۋاقت ماڭدى تاۋاف نىيەتكە ستىدە

تەڭرىمىز بەرسە خەۋەر باركىم ذوئا قىلسا جاۋاب
بىرلىكىم گە ئىستە نگەن بولمايدۇ دەپ ئوتتا كاۋاب

ئاگلىماي تەڭرىم سوزى سالدوق قەدەمنى باشقىچە
ئاشنا بولدوق شېرككە قىرىلار دىن باشقىچە

تىلىمەي ھەق دىن نىجات كۈتتۇك سائادەت بەندەدىن
ئوزىمىز بولماي مۇجەممە ھەشەركۈنى شەرمەندەدىن

سوتىلەپ بەرقە بىرىدىن فايدا زىيانىنى بۇ سەدىن
ھۆججەتى ئىسلام دېسە قىلماتتە مە ھېچ قايىسەدىن

سورىغاچ روھەدىن ئوغۇل كۆپلەپ پېچاقىنى ساپلىدۇق
بەندىدىن ھاجەت سوراپ ۋەھدانىيەتنى يەنجىدۇق

بەزىلەر بولساكى سەلدە يەدۇغۇ جامەدىن تەخسىرات
پىرغە كىم بويى ئەگمىسە قىلسۇن جىندىن ئىھتىيات

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

بوقوتوب وه هدانیه ت قولی بولدی ئو بر به بدگه یگه
به گگنی ئاشق دیدی باغلاب اومیدنی جه ندیگه

توتمسا ایشان نی بر یوق ده ب نجات مه هشر کونی
تارقتپ یالغان خه ۋه ر ئالدار خلق نی هر کونی

هه ق بیلیب سالمای قولاق چقسا امام نینڭ خوتبسی
کیم سارالڭ بولسا اونی ده یدو شه هر نینڭ قوتبسی

رانجسنی هه م یاخشنی بلدی غه یپ نی تاپقوچي
اوب اوچوق تورسا اولار ایمانسنی پولغا ساتقوچي

قزاوغول بولسا کسه ل ده رهال تره ی ئه خله ت چاۋا
پاکستی چققان توتون ده رد که بولار مش تزدا وا

تال اوزوم وسسه بولوق ئاستی اوینڭ غه بر سوگه ك
دمیگه چ قانداق قلسپ به رگه ی بیخت اولگه ن ایشه ك

قاچسسی توشتی ئاخر ئاشتی چیکدین سه بر ینڭ
ئایلنیپ که تکه چ خه لق سادق قولیغا قه بری ینڭ

بس بولوك توحید چلار چقتی کوره شکه ئاتلنیپ
مقصدی که تسون خه لق باتل تونوشدین پاکلنیپ

توخمای ئاتقاچ اولارته وهـد سـيدين زه مبره‌ك
بوسولوب كه تمه كته تنزهه‌ق نى توسارتورخه مبرك

مسوه سى كورولسموه‌ه لوم كشيلا را ويغونوب
به‌رله ر ئاتما قاماوش قيگغر يولسدين قوغد ونوب

بوب توروب قوتقازغوچى ئه‌ڭ چوڭ ئه مه ل وه‌هدا نيه‌ت
پيلسلب كه لدى هامان كونده‌ك روشه ن هـه ققانيت

كم كى مه‌ن مؤمين ديسه لازيم هسابنى اويلشى
توغر سلاب ئالى نشان ته وهسدنى دايىم كويلشى

به‌ند نگه به كمو زور و ر اوچون خزمه‌ت قىلش
شريكتىن ئا سراب اونى جان كويدو روب هورمه‌ت قىلش

بىز اوچون توغرا اوسول ده‌م توختماى هه‌ق يتكو زوش
اويغو توپ پوتكول خلق ديلدين شركنى كه تكو زوش

هركشى هه قنى سويه ر كاميل موسولمان مه‌ن ديسه
زارليماس هه ق يول اوچون تارتىپ جافا ئازا رىسه

ته‌گوسينڭ په رمانى بۇتـه وهـد يولىنى تونو توش
ياريماس هه‌ربه ندگگه بوچولڭ ئاساسنى اونوتوش

يەتكوزوش ھەق ئەمرينى مۇئمين موسولمان خسلتى
قلمسا ھەركىم بولى قالماس ھايانى قىممتى

جان تكىپ قلماى كورەش قلساق قوروق دەۋانى بىز
كەلمىگەى بىزكوزلگەن مەخسەت تلە كلە ئەجر سىز

ئاچمغى لازىم سوراب انسان اوز يىگە بر يوچوق
شوند بلاكوزى يوروب كورگەى يولىنى اوب اوچوق

تەگرىسىنىڭ كورسەتمسى ھەر بر نىيەتكە بر سەۋەب
تريىشش بولماى تورۇب مەيدانغا كەلمەس ھېچ تەلەپ

كوتوريپ قولنى ايگىز قلماى سەۋەب ياتقان كشى
چقمىغاى ووجودىغە قوروق خيال قيلغان ايشى

كوچمىز يەتكەن قدەرسەيى قلش ھەق بويريغى
تاشلىسا ھركىم بولى بولغاى شايا تون قويروغى

اوزىنى مۇئمىن آتاب ماكسا شرك نىڭ يولىغا
يەتكوزەر ئەڭ چوڭ زىيان جزمەن ساتادەت قولىغا

تلسەڭ مەقسىدنغە قانداق تلەك بولسا ئەگەر
بەندە بدنھا جەھت تلەش موسلىم اوچون بولغاچ خەتەر

سەل قاراب كەلدوك داوام تەۋھىد شىركىنىڭ فرقىگە
كوزائچيپ سالماي نەزەر رەھزەل گوناھىنىڭ نە رقيگە

توغرىمو؟ دين داشلرىم باتىل تونوشقا يول قويوش
بو پىتى تورساق اگر بولماس جنايت نى يويوش

يىلد نرى كەلگەن بوسىنىڭ اوز نفسىگە قول مولليدين
ھىليمو چوشمەى تورار بوجان با قارلا رھوللىدىن

رەھبرى بولغان توروب دىنى تەرەبدىن خەلقىگە
بولشپ ايشان بىلەن كوندوردى لنى ھەلقىگە

شريدى پىنە پاساد ھەقتن خەلقنى ياندوروپ
يىتلەب باتىل غە ھەم تەۋھىد يولدين تاندوروب

توشماين ھەيدەلچى بوب ئەلنى شركگە باشليدى
كوزيوموب مە ھشەرگە ھەم تەۋھىد نى چوروب تاشليدى

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

2 - باب ئلم

تەڭرىمیز برسە ھوكوم بزنی ئلم گە چاقیریب
ھەم دیسە ئال مەریپەت كەلگین قیشمغا ئا قریب

ھەق سوزی قانون توروب ھورمەت بلەن تز ئالمیدوق
مەریپەت دەریاسیغا جورئەت بلەن تو رسالمیدوق

تریشپ ئالمای ئلم ئبلسكە بولدوق بز مالای
بولمیغاچ بزلاردە ئالك تارتشوق زیبا ننی ھەم تالای

تاشلغاچ اوقوشنی بز ئالدی اونی باشقا كشی
اوگونوب ھەرخل ئلم بولدی بەخت نیك یولدیشی

چوك زیان تارتسا قمو بز ھیچ ئالمیدوق ئاچچق ساواق
ئسزدیمەی ئەسلا ئلم یوردوك بكارلاب ئاش تاواق

سریشپ یاخشی اوقوش ھورلوك ئیلش نیك اوزیغا
بسریلب كە یپی ساپا كردوك شایا تنون قوینیغا

كوب زامان تارققان توروب بزلار جاھالەت دەردینی
ئاتمدوق یرتپ كوزدین توسالغو پەردینی

ايلگرى اوتكەن بوليولك توركخەلقنىڭ ئالملرى
اوگونوب ئالغان ايكەن كمرتور سيمو زا لم لرى

چوشونوب ئاڭ ايشلتپ قلسا ئبادەت تەگريگە
ساقلنپ چوڭ سوبهەدن چققاي سائادەت كگريگە

بىرمنوت اوقوش چوقوم يوزلەب ئەمەل دين ياخشدور
بلمەيىن قلغان ئەمەل قومغا اويولغان نە قشدور

اوگونوش يولى بلەن پايداز سيان تز ئايريلار
اوزينى خوب باشقوروب پانسدئەمەلدين قايريلار

هەق سوزى چوشكە ندىمو فرمان قلنغان بو اوقوش
ئگلەب تە خنكانى ئەركينها يات دونيا قوروش

اورليدى كوك اوستگە ياتلارا اوقوب جورئەت بلەن
هەم ديگىز اوكيان ئاراقلدى سەپەر سورئەت بلەن

اوگوتوب ئەولاديغا هەرخل سانائەت توريىنى
چقرىب هەيوەت بلەن بلگى ئلم پەن بوريىنى

كم ئلم مەيدانىدا تورسا بولار چوڭ هەسسيدار
نۇر چىراق يول كورسوتوب بەرگەي ئاڭا چوڭ ئقتدار

بلسگەن ئاگسز كشى گوياكى برجان سز جسم
قويسمو ئسل سوپەت كوب ئاختوروب لايق ئسم

تەگلسە اسلاميەت ئەڭ چوڭ بەخت نى با قميدوق
مەريپەت ھاسل قلب زالم كشە ننى چا قميدوق

باشقلار ياخشى اوقوپ خزمەتنى پوختا ايشلدى
ھەم كوروپ تزدين مۆە آلدى قوليغا چشلدى

كويونوپ اولاديغا بردى اوقوشقا ئە ھميەت
باش قوشوب سالدى كوچەت بولغاچ بومە قتەجە ميەت

زوق بلەن سالدى ئولەركوز مەريپەت گولزاريغا
قايغوروپ بردى قولاق اوزخلقى نيڭ موگزاريغا

بز قوروق قالدوق علم اوكيا ندين دوركوزلمەى
بى باھايا شلق حايات اوتمەكتە ئرفان سوزلمەى

اوينۆال ياشلقتا دەب غەفلەتكە بردوك بزمەدەد
قلميدوق ياتلارديكى تضنكا لار غا بزھەسەد

اوقوماى كوزا وتكوزوب چوك بولدى ياشلار بھا يا
مەنسز قلغان ايشى اومريدە يوق ئە سلا سا پا

غايسز هەم بينشان يورمەكتە چېكداپ رەستنى
توتماين ئەل يورت اوچون خزمەت قورال ينكدەستنى

شول سەۋەب بلمەس اولار قلچە ئاتانڭ قدرىنى
كوتوروپ اون ئاي قوساق باققان ئانانىڭ قەدرىنى

سالمدوق بسرەت نظر بلگەن كشيلر بەختگە
اوگونوپ ئالغا بېسسپ قورغان ئمارەت تەختگە

بسز توروك ئەولادلرى ئەسلا بىر اۋدين كەم ئەمەس
ئەقلى هەم ئىدراكتيمو كاملى ۋە كالتافەم ئەمەس

نيمە اوچون ياتتوق بىخود اقبالمزنى اويلماى
اويغونوپ ياخشى اوقوب اجداديولىنى بويلماى

ئاڭلا اويغور ياشلرى قالمايلى ياتلار كە يندە
چولڭ كچك تارتتوق زيان غەفلەت زمان مابەيندە

كە تمسون باشدين بوخمل ئەل تاريخى ئاچچوق ساۋاق
اوگونوش بولسون نشان تاشلايلى مەس قلغوچ تاۋاق

قزاو غول ياش غونچەلەر اوز قيمەتنى ساقلسون
تىزاو قوب ئالم بولوب مللەت اومدين ئاقلسون

هەركشى الدپ اوچون قايغورسامە خسەت يەتكوسە
ياغدوروب نوسرەتنى حق تالك نورسنى كورسەتكوسە

ئەخودا قلساڭ نسيپ بزگە نجاتلق يولىنى
ياخشلاب قورساق بويوك اسلاميت نىڭ هولىنى

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى www.uyghurkitap.com

3-باب ئەمەل ئىبادەت توغراسىدا

بويريسا قادرخدا رەھبەر قىلشقا ئەلچىنى
ئەھمىيەت برمەي ئاڭا پريم ديدوك يالغانچىنى

تورساھەق ئايەت ھەدس اولچەم قلىپ كمگز كتاب
گول بولوب ئىغواچىغا قيلدوق ھامان يالغان ختاب

بەش نماز بويروق توروب واجب تعالىٰ تەڭريدىن
بەھريمەن قىلغان توروب ئەركىن زامانەكەڭريدىن

كوب كشى يوردى بكارھەق ئەمرىنى قىلماي ئادا
سورىسگز چىققاي ھامان مۇمىن ديگەبرخىل سادا

كوچىدا اماكمىق قىيان نامى موسولمان دەستدين
مەسچىتى قالماقدا بوش جاي ئالسموچوك رىستدين

بەزىلەر برواج اوقوب تورتىنى يىراقىقا تاشلىدى
ھەپتىدە جومە اوقوب دين نامدين سوزباشلىدى

www.uyghurkitap.com

ئسمنى مۆمين ئاتاب هەج سز ديمەى اسلام يولى
تاپقوسى قانداق نجات بولسا دائم قورساق قولى

بولسيمو روزە زاكات اسلاميت نيڭ توگروكى
داخلى جەنەتبولوش نيڭ ئاميلى هەم كوبروكى

توت ميدى كوب كشيلەر هەرييلدا بر ئاى روزيسنى
قلماين هورمەت ئاڭا تيجتى موسەللەس بوزيسنى

قورقميغاچ هيچ تەگريدين پەرماندين بولدى ييراق
نەپسيچون دونيا اوچون سائەت منوت چەكتى پىراق

تول مەلى سانسز توروب قەستەن زاكاتنى بەرميدى
ئاشلغيدين اوشرينى يوق سولغاهەم تارقاتميدى

بعضى لەر اوز نەز ديدە بولدى خەلقنيڭ رەهبرى
بلمەين قلدى نيمە ؟ اسلامدا هەق پيغمبرى

قالدوروب كەتسە بويوك پەخرى جاهان چولك توتقينى
موقەددەس ئايەت هەدس هەق مەشەللى يوروتقينى

ھەم دسە اومەتلريم قلسون ديللەھەق نيڭ سوزى
توتيماكيم سونتم بولغاى اونيڭ رەسوا يوزى

ھەم ديسەھەقنى قورال قلسانشانغا يەتكوسى
چەتينسە بونوقيتدين يول دين يراق لاپ كەتكوسى

اومرسنڭ ئەك ئاخيرى قلدى وەسيەت سوزينى
خوش لوشوپ اومەت بلەن يومدى بوھارەك كوزينى

ئەگشپ ماكماى بويوك ھادى رسول نيڭ يولينى
رەھبرى اسلام بيليپ توتتوق ئشان نيڭ قولينى

اوممتى مۇختارى دەپ قلدوق قەسەم يول باشقچە
تاپشو روقنى اشليمەى ئازدوق چيكدين ئاشقچە

ئەك ايغر اھوال شوكى كورسەتسە يول پيغەمبريم
ماكماين بويول بلەن ئالداپچنى ديدوك پىريم

بەربلەسوننەت ئاتاب كەيدى بېشغا سەللەنى
مەخستى قلماق كريم ئالماق كتەردە زەللينى

قبلىغنە يوزنگە لتوروپ گە رۇ قوشا مەيىت ناماز
ئاللانى يىين ماكىمايد وەھەق ماتەم اويىدىن قشى وەيار

سىمىگىن ماتەم ايشى تەپ تورسىتو مەدس شەرىپ
توبىغو چىكى پىدى يەنە والاق شنىدى سىغوا تىنيرىپ

رەھىمەت نى لىلئالە مىين پىيغەمبىرىم قىيلسا نىدا
نى بىتوتون ئاوەھبەت لىرىم قىلستون سەلە پكە تقىتىدا

رۇيىسىدا ماكىغا ئىچ داۋام دىيىندا تاپا ۋەبەت پىولغا
رىجىقطو تېيى يولىدىن خەلق تسالدى زبىيان دىن ھو لىغا

نەپىيىشتىگە بولتىنا ھىقا قول تالار نە جرى شادە تكە
ئاوچشتىن توتوپ يوربگە ئوز اولار بوليوك تائەتنى عادە تكە

ھم باغمىز غيدا يالقلاب اولر اوھمەت دريگەھنا شادىسنى
ھمە يىھىدكى تيار كو خىغا ئىلاك نسيين جمائەت فيادىنى

ذنىميا بولسا توتوق قوشتي اونىگنىا يىكى يىبول
بىلە اقۋون بولغاتچ اولرتار تىستي قوگوتى اولىك وەسول

باغلىدى دىن نى اولر تون مه يسگه هه م سه للىگه
تو تقو زوب بىر دى تولوق پو تكول نا يالنى ده للىگه

بر سونال قويسام بو گون چىققا يمو بر تا دبيل جواب
قه يسى بر آيت هه دس او زون چيا فان ديدى سا واب

بشه رئى نىنك ده لىلى تورت آيت هه دس بىجما ء قياس
چىقمىدى هيچ قايسىدىن دين نامه دين بر خىل لبا س

اوزىنى هه م قستقيسى هه ر خىل كيم لر تو ستخيسى
دين او چون بولما س نشان هه م يولينى تورو تقيسى

شلونمو ايشپ اوته نى او نغور چپه په رق نى سا قلساق
ستلز زيتى هه م په خرينى كوتكه ن او مدين نا قلساق

مه ده نى نا ده م بولالى ده ب تكه يدى كو پلار شه پكتى
تو بيده ولك گول نى قو نيوپ قستى چكسكه كه لپكتى

دنيمتر هه م يو رتمىلر نيك باديتى بىلن چون شه روف
تو سيدنى پاك دنيمسر بىرلار نى بو نيدين هيچ لته ره ب

موللنيڭ توب مەخسدى دين ناميدين ريزقى تېپيش
نەپسنى قوغداش اوچون هەريول بيلەن هەقنى تېپيش

يوگونوپ ئاق داكيغا اوزگەرتتى دين نى كەسپيگە
چوشيد وبلەى توروب يالغان كرامت ۋە سپيگە

مەخسدى قوساق بېقىش ئاز پولغادين نى تېگشپ
نەزرەنى ئېستەر ئولار ياغلق نى قوشلاب چېگشپ

سەللسى تون مەيىسسى شوهرەت تاپاردە سمايەسى
ئايىماى دوغاتكەر بدئەت اوچون سەرمايەسى

ئاخونوم دەپ قويساكيم تسزدين قورارقلتاق توزاق
مەن دوئا قلسام بولوردەيد وسىنىڭ ئەمرىڭ توزاق

تەگرىنىڭ كالامىنى مەخلوق سوزيگە قلدى تەلەڭ
توختماى قلدى كورەش بدئەت اوچون هەم توردى يەلەڭ

ۋارلىسى آخىر زمان بىزدە ب كورەڭلە ب سوزلىشەر
بورسلاب اسلاميت هەريردە مەنيەت كوزلىشەر

يورت ئيچى مەھەللىيدە قلسا بىراۋ دوئاتەلەب
ياريدۇ ئاگاھ بولوب كورسەتمە يان ھيچ بىرسەۋەب

يەب ئەجيپ ئەل نىڭ ئىشىنى قلدى تەلەپ ھەم ئەجرىنى
ئالميسا دوئا سينى قلدى اويالىدى زەجرىنى

چىقساھە رئويدين اولوم سالدى اولارھە رخل سىلىق
مەنئوى اولدى ئايال گويا بولوب سوسىز بىلىق

ئات قويوش قويوش نىكا قيلىش ايشلارنى خالس قيلدى
دين اوچون خزمت قلش بورچى بارلىغىنى بىلدى

اويدوروب سائەب منوت يايدى خيالى فەتىۋا
قلدوروب ئەل گە قوبول كوردى ھەدس دين ئەتىۋا

دين سىتىپ قورساق بىقىش تورسا اوچوق ئەڭ چوڭ ناھەق
سەللىنى دەسمى قلىپ قلغان اشيگە ئالدى ھەق

ئاتلىنىپ چىقسا بويوك سوننەتنى قوغدار بىرتەرەب
قارشىلىق قلدى اولار بىدئەتنى بىلگەچ چوڭ شەرەب

تۇنجىسى مۇ چوڭ كۈچ بىلەن دىن سالغۇچى بىدئەتچىلەر
تەن ئۇشۇب تەلىنى كۆرەش ھەق يول ئۇچۇن سۈننەتچىلەر

ھەق ۋە ناھەق بىر-بىرىسىگە ئاچچىق كۆرەش كەلگەن ئەمەس
تارىخى پاكىت يەنە ھېچكىم بۇنى يالغان دېمەس

تېچلىق سۆيۈشلەر ئىم بولى ھەر بىر مۇسۇلمان كىشىلىرى
قىزغىن شۇ بىر بولماق خەتەر بولغاچقا ئۇ دىن ئىشلىرى

مۇقەددەس دىن ئاشىقلىرىم قىلسام سىلەرگە ئىلتىماس
چوڭ كىچىك ئەر ھەم ئايال بارى كە مىخەل ھەم ئامۇ خاس

ئېتقاد ئىكى پايدا ئىنسانغا چوڭ ھەق ناھەق ئويلىساق
ئەقىل تويۇپ ئىنسان بىلەن ھەق تاپىپ ئىتسە بىز بويلىساق

نەقەدەر سۆيۈملۈك ئەلۋەتتە تۇرمۇش ساپلىقى قوغدىساق
تەكىتلەپ نە ئەيلىسۇن ئەمما يەكلىگەن ھۆرمەت سالامنى يوللىساق

چوڭ كىچىك بارلىق مىللەت ئانام تۇپراق قەدىرىگە يەتسەك
مۇقەددەس نىشانىمىز كېلىدۇ بولۇپ ئاشكارا بەرىكەت زەرە بىلەر

ئادوستلوروم دین چولك اومید سالغای ئەقلنی ھەق اوچون
لەپسگە نوختا سلیپ قلغای كوزەتشنی دیین اوچون

بتكلیمەنی ئالی نشان ماكساق نجا تتا دور یولسمیز
بئاقوۋەت بولغای خەتەر بولغاندا قكغنس رولسمیز

نە چچە یيل قیلدوق كورەش قوربان بریپ باتیل نی دەپ
مسكلیفان مومین جهننی ئالغوچی قاتیل نی دەب

دونیەۋی ئىشلارغە چولك بەردولك كوكول زغبەت بیلەن
ئاستمەنی ھاقیقانیەت كون اوتمسونی غە یلەنت بیلەن

دینسمز اسلام اوچون مەیدان ایچلغاح ھەممیگە
دین ستمپ جان لبا قفوچی چوشتی سەراسیم وەھمیگە

ایلكی یول ئوتراشید تا للایدو امەیدان ھەبەركیشی
بلسنە رازەن قوییاكم سكلی تەرەب قلغان بكشبی

تەكشوروب تە دقیق قلسپ تكلەش كرەك ئالی نشان
راست تەمەس دین استمەی كیم باردیسە مەندە ایمان

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

دىنمىزئەك موئتەبەرەق يولغا باشلاش مەشئەلى
تەڭرىمىز بەرگەن ئۇنى ئىنسان يولىن يورۇتقىلى

كوب كىشى قىلغاچ كورەش مىللەتكە ھەقنى ئۇختوروب
ھوججەتى ئىسلام بىلەن بىدئەتچىنى ئۇجوقتوروب

ئىچىلىب ئەقلى كوزى ئالدى چوشەنچە پاشلىرى
برقەدەر بولغاچ يىراق باتىل تونوشدىن باشلرى

ھەركىشى ئۆزئەقلىنى سالماق كرەك بو توغرىدا
شەرئى نىڭ ھوقوقىنى قويساق بولامدو؟ ئو توغرىدا

. نامىمىز مۇئمىن تورۇب يورمەك خاتا ھەق ئىستەمەي
بولساكىم دىن بوزغوچى توسماق كرەك دوستوم دىمەي

دىن دىكى بىدئەتكە چوڭ بولغاچ سەۋەبچى موللىلر
بەرگوسى تەڭلا جاۋاب اوزگەرمسگەن بوكالليلر

4- باب ئەخلاق توغرىيدا

هەق رسول بولغاچ ئۆزى ئۈممەتكە ئەخلاق ئۆلگىسى
تاپىلاپ شونداق دېدى ئەخلاق ئىمان نىڭ بەلگىسى

بولدى ئەسھاب كرام بوھەقتە بزگە موقتەدا
ئەگىشىش لازىم ئىدى قىلماقچى بولساق ئىقتىدا

كوب ھەدىس سوزلەب رەسول كورسەتتى بزگە چوك نشان
تۈزۈتۈپ ئەخلاقىنى اوتكەن كىشى بولغاي تامان

دشمىنى اسلام اوچون قايغورغوچى كوپلەب ايمام
سوزلىدى اخلاق اوچون اوزا ومريداغا لىماي ئارام

بوزولوب كەتسە ئەگەر ئەخلاق زيان بەك چوك دېدى
كويونوب چەن قەلبدىن اسلام اوچون كوب غەم يېدى

كورسوتوپ ئەخلاق ئەدەب بزگە داوام قرآن كتاب
هرزمان تەنبىھ بىرۇر اخلاق يوقا تمابار حساب

بەرمیدوق بولغاچقا گاس قولاقلارنی نە سیھە تکە
اویلونوب کوزنی اچمیدوق بولوب ئەما ھە قىقە تکە

ئەجنبی ھەم غیریدین تىزدین توزەب ئەخلاقینی
رقلیشالمیدی ئترئویغوئوب ئاگىسىز دیگەن قىلپا قینی

لەیکن بىزغە پلەت بسلەن یاتوق جاھاندین بخە ۋەر
قوروتوش نیڭ ئاورنیغا تاطىل تەرەب قىلدوق سەفەر

ئوتکوزوب سالسا گر ئویغور گوناھینی بورگىدەك
ئاقلاتمىزمو ھال ئونی سوزلەب چوڭا یتىب توگمیدەك

کەچوروم قىلماى ئونی ئالدوق تولوقلاب ئنتقام
البلشقىلار تولونسا ھیچ قوق قىلیلقوق خوشلا مەلەت ائیھتوام

موھیبی قولدین بىرىب قویدوق زورور بىر توتقینی
ھیسىز تلوچىدىن جاھالدین ئتقلیغو ھولالات دیگەن ئوموتقبنی

بىزدیکی بر چوڭ کسەل چیدامسىزلىق کورەلمە سلیک
بىلەلتنی یاشائنی تعویل ئولوقى نیگبن بونىلقە ئدین کیچە ملتی سلیک

بگراوسوب چقسا برى اويغور يچمدين رول توتوب
قوللیمای قەستلەب ئۇنى حقتوق پوخادين يوقوتوب

غەيريلەر كورسە هە قەرتسترەرب توروب خوش نخوش ديدوك
هەم ئاڭاكاناى بولوب ئەيەنەن سوكەگىنى گوش ديدوك

ئۇزئارا بولسا جدەل بولدوق يىگلمەس قەهريمان
غەيريلر سالسا تاياق ديدوك جاكالاب ئەلئەمان

ئەرزيمەس بريش بىلەن چوشسە رىقابەت اوزئارا
قوزغدوق چوك كوچ يىغب تورسا بىسقماى ماجەرا

ئۇلتورسيمو ئورسيمو ياتلارغا بولدوق كەلك قوساق
چوقونوب جان ساقلدوق بولماس ديدوك جم تورماق

كەلسەگە رموئمين يقين قلدوق ئاڭا چوك مسكريني
اويلماى ئۇنشاب بلەن واجب تائالا ذكريني

كيوزيوموب كوندەك روشەن موجەت ۋە پاكت ئالديدا
ضاختلق قلدوق ماشانشوهەرت ۋە پول دەب دالديدا

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

ئاغرىمىز دەۋا قىلار كامىل مۇسۇلمان مە نەمۇدەب
يوقۇتۇپ ۋىجدان نومۇس ئەخلاق پەزىلەت ھەم ئەدەب

سۆزلىسەك يالغان بىلەن مىللەتنى دايىم ئالدىدۇق
تەربىيە بەرسە قوبۇل قىلماي ئۇنى يوقال دىدۇق

تەن بېرىپ رەھىم ئايال ئۇيغۇردا ئىنساب يوق دىسەكە
دىن قەنە ؟ كۆپ بەردى دەپ دىن سىز قولىدىن ئاشىسەكە

نىمچۈن ئىنساب يىراق بىزدىن ھەمىشە دىمىسەك
ھالىمىز قانداق بولار دەپ قىلچىمۇ غەم يىمىسەك

قايسى يۈز بىرلە جاۋاب بەرسەك بولار كەلسە سوئال
ئۆتمۈش كۆزنى بوياپ دىگەن قاراش چولك خام خىيال

سانساق كۆپدۇر خەلقى قىلساق مەسىلەلەر بىر بىرىن
نائىلاج ئاچتى قەلەم ساقايمىغان ئىللەت سىزىن

كەسپدار ھىلە قىلىپ ئالدار ھەمىشە دوستىنى
مىسكىنى يوگەش ئۈچۈن پەدازلار تاش پوستىنى

ئاشپزى ھەم ناۋييسى قوى نيڭ گوشى دەب ۋا اقرار
ئچكرى ئۆيدە كالا گوشنى توغراب ھاسيرار

قاسپى دومبە ئسپ ئەچكو گوشنى ساتيدو
جلك نى ھەم ساختا توتوب ساق بەر ديسە موش ئاتيدو

سوديگە ريالغان بلەن مللەت كە سالدى چوڭ زيان.
رەنجگەچ ھەسرەت بلەن چەكتى مسلمان كوپ پيغان

ئشنيش كە تنى توگەب يالغانغا كونگەچ تلميز
تايمدوق ئانچە ريواج قاتتق بوزولغاچ ديلميز

ئالميدوق بز ئشنپ اويغور چيقارغان نە رقيگە
ساتساگە رياتلار ئۆنى ئالدوق يتپ تە كنە رقيگە

كوب ايجيپ مە يزاب هاراق يوردوك ئۆيالماى رەستدە
ئۆچريسا مللەت قزى ئاخماق قلش نيڭ قەستدە

بەك بلەن زەھەرلنپ ھەرشتا كە تتوك چكنپ
ھەممدين مەھروم بولوب قالدوق تۆگە يگە بقنپ

كۆبلىگەن ياش قىز ئۆغۇل ئۆتكەزدى ئۆيناب ئۆمرىنى
يەلپىنىپ ھايۋان كەبى تۇتماي خۇدانىڭ ئەمرىنى

ئۆز قولىماي ھەم ئىشلەمەي ئەۋلادىمىز يۈرسە بىكار
كىم بولۇر كەلگۈسىدە بۇ چولڭ زىيانغا جاۋابكار

تاشلىدى نەچچە ۋېلىك قەدەر ئەخلاق يوقاتقاچ ياشلىرى
باغلىنىپ ئەيشىرەت بىلەن قالدى ئۇلارنىڭ باشلىرى

بىر بىلىپ كەيپى ساپاغە رەخنە ئۈيۈننى باشلىدى
قايغۇرۇپ مىللەت ئۈچۈن خىزمەت قىلىشنى تاشلىدى

كۈن يوقى سورۇن تۈزۈپ قارتا ھەم قىمارنى ئوينىدى
كۆز سىمۇرازى بولۇپ ھېچكىم ئۇلارنى تونىمىدى

خورىگى ئۆسكەن ئۇلار ئاتىسى ھۇشۇقىنى كۈن بولىپ
پۇل تېپىپ قىتماز بىلەن پىچتى قۇە چە كىتى تون بولىپ

يوقىلاڭ ئىشلار بىلەن سوركىتى بىرىنىڭ پوشتىنى
ئەلنىڭ قەبىھ ئىشلارنى ھەم ئاتتى رەھىمسىز موشتىنى

ئۇسلىنى ئۆيدە قويۇپ چىقتى سەپەرگە كۆپ ئايال
توسمىدى ئەرلەر بونى سىزد ىمسدى چارە ئامال

كەلسە گەر دىن ئەھلىدىن ئەخلاق تۈزەتسەك پات يېقىن
چوڭ كىچىك ئەر ھەم ئايال بولساق بولونمەي بىر يېقىن

ھەركىشى مۇئمىن ئىكەن لازىمكى ئەخلاق تۈزۈتۇش
قىز ئوغۇل پەرزەندىگە ئەخلاق ئەدەپنى ئوگوتۇش

تىكلىسە مۇئمىن ئوزى ئىشتا ئادالەت ئۇلگىنى
ئاقمىغاي دۈشمەنلىنىڭ ھەرخىل ئۇسۇلدا پۇلگىنى

تۈزۈتوش نىڭ ئولچىمى ھەق ئىنىڭ رىزاسىن كوزلەلەك
ئويلونۇب ذىكرىنى ئەلگە نىادا قەيت سوزلىمەلەك

ئۇيۇشوب ئاپەت ھەدىس كۈندەلىك ھەقىقەت ئاستىغا
غايىنى تىكلەش كىرەك يالغانىنى يوتكەب راستىغا

پىلاك تورۇپ ھەق نى سويە رىئادىل بىكرلەر ھەر زامان
تەسلىتەلەك ئەتە كۈنىم بىر تور ئويغۇر خەلق گە ئەل ئامان

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
www.uyghurkitap.com

سەۋەبى ھەم يولىنى جان دىل بىلەن قىلماق كېرەك
ئىتپاق شارابىنى ھېچ قاچان ئىچمەك كېرەك

كەچۈرۈپ كەلسە ئەگەر مۆئمىن كىشىدىن بىر خاتا
بۇ زامان تورايلى بىز ئىسلامدىكى سەپدە قاتا

ئۆتكۈزۈپ قويسا ئەپىق ئاك سىزلىقدىن كىچىلىك
بەك زورۇر قىلماقىمىز دىنداشقا ئەپۇ كەچلىك

قىقئىچ خالاق بىلەن بىزگە زورۇرى ئىتپاق
باش ئېگىپ بىرتەگرىگە بولساق مۇسۇلمان بىر ئىتپاق

بولونۇش كەلتۈردى چوڭ خارلىق پالاكەت ھەر زامان
ساقلىماق بولدى قىيىن ئىمانىنى چىققاچ چوڭ بوران

كونىدا راستقان ئىكەن كۆپتىن بولونسە بۆرە يەر
يۈزلۈنۈپ ھورىيە ختگە ئاپەت ھامان سالغاي خەتەر

بۇ مىسالكەلدى تولۇق ئۇيغۇر مۇسۇلمان ئوستىگە
چۈشمىدۇ ۋەك مازەر موبىزئە خالاق تۇزە شىنىڭ قەستىگە

تەگریمىز توسقان توروب برلىك بوزوشدین ئەرتەكدچ
تاپلاب كە تسە رەسول سەپىنى بوزوشدین وازى كەچ

تەگرنیڭ چگراسدین ئاتلاب یراققا چەتندوك
رەھبریئە سلامغا بىز ئاگلىق ئىتائەت ئەتمدوك

بەندەسىھەق نیڭ دیدوك سونماى بویونى ئەمریگە
قورقمدوق مەھشەركونى اوچراب قلشدین قەھریگە

چوڭ سەوەب بوزدى ئىلم ئەھلى لرى ئە خلاقنى
اوىلماى ماگدى اولارتاكلازىيان تارتماقنى

قورقیدو ئالیم كشى دەب تەگریدین كەلسە خەۋەر
موللیلارگال تویغوزوب ماكدى هشابدین بىخەوەر

استگەچ راھەت ئولارھیچ اونتوماى اوزنە پسیگە
یانمیدى كوب یاخشنى تاشلاب برشدین ھەبسیگە

رەھبرى سالساقەدەم شوم نەپسى نیڭ پەرمانیغا
ئام خلق یەتسون نچوك مەخسەت نشانئەرمانیغا

www.uyghurkitap.com

توقونومغا

بویوك اسلام یولیدا سەن هایاتیڭ نی نسار ئە یلە
قەدەر ایمکان اونی ئەلگە ئاراسز ئنتسار ئە یلە

جاپاسز ایمتهان یوقدور بونی غایەگدە چڭ ساقلا
ئەگەرلسە ئغسر کولپەت بویولدا ئپتخار ئە یلە

شاهادەت ناماز روزە زاکات هەج شەرتی اسلام دور
بونی جان دیل ئارا قلغین اوزەگنی بەختیار ئە یلە

یوروق زولمەت چوشەندوردی سزاهە ئە یلەب کلام اللّٰه
بوفاکت غە یولەنگین هەم ئە مەلنی ئختیار ئە یلە

نشانسز اوتسە بر سائەت سوراید و بر کونی تەگریم
توزە تکین ئستقادنگنی سەپەرگە ئنتزار ئە یلە

ئەگەر قلما قچی بولساڭ سەن هەقیقی دینغا خزمەتنی
اوگەن هەمدە تر شچان بول ئسلم نی دیل غە جار ئە یلە

قوراللان مه ئۇرسفه ت برله ايچىپ كوزوڭنى غه پله ت دين
بويۇن سون ته كرىئه مرىگه اوزه ڭنى ته قويدارنه يله

ته له ب قايسى مسلماندين چوشه نگين اويلونوب چوڭقور
اوگه ت بلگه ننى اولادغه اولارنى هه سسه دارئه يله

چوشتى قەلەمگە ھاجستم

كونسرى تەڭسز چليك ئاشقا چقا توشتى تا قتم
كوب چكىپ ھەسرەت پسغان كەتتى بەدەندين راھستم

مكريگە راست ئالدينپ كەتكە چكە ئەل خوب سەزميدى
بونامەقۇئلش اوستە، چوشتى قەلەمگە ھاجستم

چاپلشپ ئەلگە كسەل غەفلەت ھاواسى ئورليدى
گاللنى دەب سوقچا چوت كەتتى قولدين ئامستم

قايغوروب مللەت ئۈچون كەتمەننى چاپسا ھەركشى
باستوروب تسزدين اونى ساتماقچا چقتى ئاپستم

شول سەۋەب ھيچ چتمدى ھورلوك نيەت ووجوديغا
ئۇشلمەى قول كوتوروش بولغاچ ھەميشە ئادستم

شونديمو اوزمەى اوميد ئەل بەختنى قلسام نشان
بەرگوسى ھەق يەتكوزوب ئەل ۋەتتە ياخشى سائتم

تەڭرىمىز قىلدى ھوكوم بەندەم ئۇمىدنى ئوزمىسون
وەدىسى بەرھەق ئونىڭ كوپدور بونىڭغە پاكستىم

قىلمىغاچ رەببىمگە مەن ئۆزلايىغىدا قولچولوق
خارلىنىش باستى شوڭا يادەك ئېگىلدى قامىتىم

رەھمىسى كەلگەي ئەگەر نە پېشىمگە سالسام مەن يوگەن
توزولوپ تىل ھەم دىلىم يوزلەنسە ھەققە تائىتىم

ئاچچىق ساۋاق

سوزلىدى كوچ ئاجرىتىپ تەڭلىك نى تاشلاپ ئىتتىپاق
ئېھتىمال سالماقچى دور ھەممە ئېغىزغە تەڭ توۋاق

كوزىگە ھېچ ئىلمايىن ئاشكارا بىزنى كە مەستىپ
ھەم دېسە ئاچما يېغىزمو مومكىن موتەمەلك تىچ ئىناق

يول قويوپ تورغانسىرى مىللەتنى ئەزدى رەھىمسىز
بەلكى تورك ئەۋلادىنىڭ سالدى بىشىغا چوڭ تاياق

ئەل ۋەكىل ئىكى گوروھە تىزپوكتى ئىنسام سالدىدا
كوزلىدى ئۆزنە فسنى ھەم ئىستىدى شوھرەت ئاتاق

ئام خەلق ئاڭ بولمىغاچ ماڭدى نىشانسىز ھەرتەرەپ
قوسقى ئاچ قالمسا بولدى دېدى ئۆيلاق تاۋاق

ئۆيىنى ۋەيران قىلغان ئەغيارنى كورسە دوڭغويوپ
يوقوتوپ ۋىجدان غورور قىلدى خوشامەت يەپ شافاق

اويلمائئە ولاريغا قانداق پالاكەت يوزلينەر
داب دوتار هەم تووى بلەن ئوتمەكتە ئومورباش ئاياق

ئەرئايال قورداشلىرم باشنى كوتەرسە اويقودين
ئەملى تەجربەدين ئالسا قمسكين ئاچچق ساواق

بوپيتى لۇتسە ئومورياناس سائادەت مەشئلى
هەم بولور حق رەهمتى بزدين نسبەت يىراق

بخت كوبروگى

اوقوغين دەب بويريدى قورئاندا تەڭرىم ئەلك ئەۋەل
هەم ديدى اوگەنميگەن تار تار زىياسنى بى مەسەل

تورسىمو بوھەقتە كوب اويغور ئىچىدە تەجربە
ئالماين بوندين ساواق اوتكەزدى اومرين بى بەدەل

وە قىلغان توروب دايىم ئوگەن دەب موستەفا
هەممە دين قالدوق قوروق بويروققا قىلماى بىز ئەمەل

بولسىمو ئىلىم اوقوش شانلىق سائادەت كوبروكى
قىلمىغاچ رىغبەت ئاڭا اسلامغا يەتتى چوڭ خەلەل

هەممەمىز كوزنى ئاچار روھى ئوزوقنى ئىزدىمەي
چوڭ كىچىك پەرق ئەتمەسدىن بولغاچ نادان كەكرى هەسەل

ئورنوشوپ ئالدى ئىغىر بىزدە جاھالەت فەردىسى
خارلنىپ كەتتوك جاھان ئەل ئىچرە اويغور كوب قەرەل

ئى ئەسلى دىندا شلىرىم ئەتراپقا سالغىن چوڭ نەزەر
تىز ئوگەن كوپ سەئيى قىل كەلگەن قەدەر تاكى ئەجەل

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
www.uyghurkitap.com

بولغىدەك

ئاڭلسام سانسز كشى بزلارگە مهمان بولغيدەك
يولنى ئاچ مهمانغا دەب ئەل يورتقا پەرمان بولغيدەك

هەركشى بوتوغريدا اويلاب ئغزنى ئاچمسا
تونوماي اوز بورجنى سەپدين ئاداشقان بولغيدەك

تيچ ياشاب كەلمەكتەمز قلغاچ اولرگە "ئهسرام"
بە نيمو كوچ قوشمساق نارازى بولغان بولغيدەك

قاقمسا بزلارنى چەتكە كورميدى بزدين زيان
باشقبدين دوڭغايمساق برلكنى بوزغان بولغيدەك

ئاپتونوم رايون ديگەن قانداق ئۇقومنى بلدورۇر
دەب سوراب قويساق هامان مەكنەپ تالاشقان بولغيدەك

چوڭ كيچك هەمە هوقوق توپلاندى مهمان قوليغا
شونچەكەك يولنى قويوب تورسا قمويالغان بولغيدەك

يه‌تكوزوب

يارتيپ قوياك مينى اولچه‌م كامالەت يه‌تكوزوب
اوستوروب ته‌ربيسه‌ك عقلى پاراسەت يه‌تكوزوب

قودرتيك بوب تورسيمو وه‌هدانيه‌تنيك‌ه لكوسى
چوك گونا قلماقامەن ته‌وهدكه ئايەت يه‌تكوزوب

بولسيموقران كريم اسلاميت نيك هوجحتى
هوكميدن بولدوم يىراق دين غاهاقارەت يه‌كوزوب

رەهبرى اسلام قلسپ به‌رسه‌ك رەسول نى مەن اوچون
سوزيگه قلمائيه‌مه‌ل يوردوم ئاهانەت يه‌تكوزوب

دسيمز قانونيدا ئايربلسيموچوك حق ناحق
استمه‌ى جان ساقلديم دنسزغه ئامەت يه‌تكوزوب

بوير ساك انسان ئارائنساب ئادالەت ساقلادەب
مكريده شوهرەت تيپ يوردوم كاساپەت يه‌تكوزوب

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

قورقمغاچ سەن دين تولوق بولدوم قوساق نيڭ بندەسى

مەئسيەت قلديم تولا ئەلگە ھالاكەت يەتكوزوب

بەرمیسەڭ

ئەی خُدا هالیم خاراب پەزلی سُنایەت بەرمیسەڭ
کەلگودەك خارلیق ماڭا وجدان شجائەت بەرمیسەڭ

تل دىلیم هەم پوت قولوم نەپسی هاواغە بولدی غەرق
قوتولوش یوقدور ماڭا نورلوق هدایەت بەرمیسەڭ

بولسیمومە ئلوم ساڭا قلغوم یەنە بر ئلتجا
چوڭ زیان تارتما قماەن ایمان تاپاۋەت بەرمیسەڭ

کوپری شرك قلدی هوجوم هەرخل اوسولنی ایشلتپ
بولغیدەك توسماق قین دنغا هیمایەت بەرمیسەڭ

تردیم سغوانی کەڭ جاڭگالدا ئونگەن خوخیدەك
توگوشوب کەتتی هوسول یلخشی زرائەت بەرمیسەڭ

قاریمەن داموللامەن سلمیم نی ئەرزان ساتقوچي
بوبتمەن ئەل خاسنی راستلق ئامانەت بەرمیسەڭ

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

ماڭىمە ئىشان بولۇپ غايەم نادانىنى ئالدىماق
نەپسچۈن ئۈڭگۈرمەيمەن سەبرى قەنائەت بەرمىسەڭ

ھۈنرىم يالغانچىلىق كۆرسە مۆمىن بېيت الحرام
قالمىدى مەندە ۋاپا ئەدلى ساداقەت بەرمىسەڭ

مەكرىدە بوزغاچ رىيكورد شىيطان كلب ئالدى ساۋاق
تورىمەن ھايۋان بىلەن ئەقلى پەراسەت بەرمىسەڭ

بوسناق بازارىدا ماڭدىم زىيانغا يۈزلۈنۈپ
ئەمدى مەن قانداق قىلاي ياخشى تىجارەت بەرمىسەڭ

قیافه تنی ده سمایه

یورتمزدا به ئزیلر ئسغوا توقوب ره ڭگاره لڭ
هه قه قه ت دین خه وڤ رسز باطل ئوچون قلارجه لڭ

کوره ڭلشپ اوزینی هچکشیگ قلمای ته لڭ
کوپری بله ن شرك نیڭ ئورنغی نی چاچارکه لڭ

بوئاده ملرمه خسدی توحیدغه یول به رمه سلیك
یورتکنیڭ تکدین شرك نی توگه تمه سلیك

ئالداپچی لق یولینی دایم سالار بازارغه
کوچی یه تسه باشلایدوئه لنی حق دین ئازارغه

تورمیلایدو داوامـلق کتاب بله ن سوننه تنی
په ده زله یدو توختمای دین د وشمنی بدئه تنی

یغمز ئاچار کوره ڭله ب بولسمو پاکتی
بولوب قالدی حق دین نیڭ یول توسقوچی ئاپتی

كورونوشى خوب كوركەم نامى عالم تە قويدار
دە يدو ئۇلارگە پستپ بزدە تولوق ئقتدار

جان ساقلغان خائين نى قلغاچ اولارچوڭ هوججەت
مە رسوهبەتتە يگلدى سگدورسيموكوب مهنەت

مە غلوب قلساق كوتسەر قلماى نوموس بولقنى
بەلكى قوزغاركوب زامان پتنە ئغوا دولقونى

بوئادە ملار برخيلى تزپوككەندورشە پكيگە
بە لكى بولغاندوردين يوقميتارتە پكيگە

چقار ئاغزى ئچملسادە هرليەت نيڭ پوريغى
سالار وسمورقە لبگە مليونلوق نيڭ ئوريغى

هاياتدابى نماز بە لكى روزە هەم زاكات
تاڭار ئاڭا نمازنى بولسا كافرگە رواپات

يە نە برى ئستە يدو چوڭ بوريدين اوپكينى
يە تمە سميدى يللاردين قوسا قلارنيڭ كوپكينى

بوئىكى سى راسىد نىلا دىن غاراسىدىن ئىشە نىمەس
اوزىنى يوقىدىن بارقىلغان قادرئىگەم نى چوشە نىمەس

يىنە بىرى سوزلەيدو بىزدەب اھلى تەرىقەت
لەيكىن اولار توتمايدو اسلام يولى شەرىعەت

چوشەنگە چكە قورئانىنى تەكرارلاشقاكەلگەن دەب
اوقوب بەرسە تىڭشايدو دىققەت بىلەن بوزماى سەب

چىرايلىرى اوزگىرەر چىققان ھامان مەنىسى
تەپسىر قىلغان كىشىگە ياغار اولارتە ئىنىسى

وەھدانىيەت سوزلەنسە قاپاقلىرى تورولولەر
دىققەت قىلغان كىشىگە بوئىش كوپلەپ كورولەر

ھورمەتلەيدو قورئان نىڭ قارغولارچە ئۆزىنى
ئاڭلىمايدو ھوكمىنى دىنغا ھوججەت سوزىنى

سوننەت دىسە تەڭلەيدو تون مەيسىنى سەللىنى
جان ساقلايدو كورسە تمەى ئەلگە ئالى پەللىنى

www.uyghurkitap.com

په يغه مبريم گه ئه گشيش زور ورده يدو تىلدا
يا قىتو رمايدو حديث نى ماهيه تىته دىلىدا

حالال بىله ن حرام نى خيلى اوبدان بىلىدو
خه لق قور رققان گوناهدين اولار قورقاي قىلىدو

بولار ئه لگه شرك نى هه قىقه ت ده ب كورسه تتى
شونيڭ بىله ن توحىدگه زيان زه خمه ت كوب يه تتى

شه رئيه ت نى ئاغزيدا ماختاب قويوب هارميدى
ئۇزنه پسگه كه لگه نده ئاڭا هه رگىز بارميدى

بىز ئۈممه ت ده ب هارغنچه قىلارده وا توختماي
له يكن حديث سوزله نسه تولغار بويون ئۇنىماي

ئۇگه نمه يدو زاد يىلا حق ره سول نيك يوليني
چوشه نمه يدو شوڭلاشقا ديني اسلام هوليني

په يغه مبريم حاياتى بولغان توروب چوڭ اولگه
ئوقلمغان عمل لر ئايلا نمادو؟ بر نولگه

قىلدى اولار اسلامغا قياپەتتى دە سمايە
شونيڭ اوچون توقويدو دين بورملاب هىكايە

سىناب كورسەڭ اولارنىڭ ئەدەب اخلاق جەهەتدين
انسانىيەت اولچەمگە يەتە لمەس هيچ جەهەتدين

ئايەت حديث هوكمىگە قىلماس اولار قەنائەت
دشمىزنى قىلغاچقاكە سىپى هونە رسانائەت

شوجەهەتدين قرائەت قىلسا چىراى ئاچيدو
يەتكوزگەندە هوكمنى شالوسىنى چاچيدو

مەخلوقنى كوب ماختىسا يىغلاب يىپىشى ئاقىدو
توحىد سوزى قىلنساگە ب سوز بىلەن قاقيدو

يورەر هامان بىخە ۋەرسا ها بىلەر هاليدين
اوگەنمەيدو زاديلا پيغمبر ماقاليدين

حق رسول نيڭ ئاغزيدين سوزلرى بەكمو يراق
مورشدەمەن دەپ ماختنار ئالماى قوليغا نورچراق

دوئاغه قول كوته رسه قلار شپي مازارني
ئارزوسي ئارمني ياخشي تيپيشش بازارني

ئادي ئولار نه زديده ئولوغ ته گريم په رماني
چونكي پيرني اولوغلاش قه لبديكي ئه رماني

هه ربر مؤمين دوستلاردين ياخشي ئومست كوتمه ن
دينغاكه لگه ن زياندين ئاچچق ئه له يوتومه ن

ئه قل بله ن وجداننى ئشقا سالساق بوهه قته
چوڭقور قلپ ته په ككور تورساق بلب دين هه قته

تله ب داوام ته گريدين اويغورغه ده ب هيدايه ت
قلساق اورتاق ايلتجا بسروربه ز لي ئنايه ت

پاكستانغاكەتكەن اوقوغوچىلارغە

I

ئەى وەتەن اوغلانلیری ال یورت جامەئەتدین سالام
حق غەتسزبوى ئەككوچي اهلى دیانەتدین سالام

اوزوتوب پەرزەندینی اسلاهی اومەت كویدا
تەگریگە تاپشورغوچي اهلى شجائەت دین سالام

ئایریلسب كەتكەچ اوغول هەردەم پیراق نیڭ دەردیدە
كوزدین یاش توككوچي قەلبی بتاقەتدین سالام

كفر شرك نیڭ دەستدین قانقات توساقادوچ كیلیب
ئەرتەكەچ پەریاتلغان كوڭلی جاراهەتدین سالام

یاپسیموكون نورسنی هەرخسل ظلم بولوت لری
بغ اوروب تنزا وسكوچي كوڭلەم زیرائەتدین سالام

www.uyghurkitap.com

قوش بیسم ئیغس توروب سمکانیه تکه یول ئیچیپ
قه دری هال قولله رقیزب سالغان ئشاره تدین سالام

تورسیمو باتمل تونوش بدعت موهیت نیث ئیچده
حق رسول ته علمیگه ئنزچیل اطاعت دین سالام

II

تىلەى

تەگرىدىن سىزلارا وچون شاموسە ھەرنوسرەت تىلەى
ترشىپ علم او قوش نىڭ يولدار سغبەت تىلەى

بىرمنوت پورسە تنمو قولدىن بىرشكە رازىلىق
بەرمە يان چىڭ توتقدەك چوڭ ئەھمىيەت دىقەت تىلەى

ئايرىلىب چىقاچ سىلار ئاناۋە تەن نىڭ باغرىدىن
بوجودا لىق دە ردىگ صبرى چىدام غەيرەت تىلەى

كوب واقت بىللە ياشاش تە ھسل قلشن دا وامدا
اوزئارا برلىك بىلەن عادىل توزوم ھورمەت تىلەى

تەگرىدىن ھەم يورتدىن غافل بولوش نىڭ اورنىغا
بوۋە تەن ئستقبالچون چوڭ سىعى ھەم ھممەت تىلەى

بىر زامان ئايرىلسىمۇ ئاتا بالا بىر بىرىسىدىن
ئاخىرى ديدار نسىب بولماققا تىچ پورسەت تىلەي

خلقىمىز ئومىدىنى ئاقلاشقا بەلنى چىڭ چىگىپ
ئەمىلى سپاهيچون ئومۇر بويى خىزمەت تىلەي

برقيز اوقوغوچيغا

نه زه ر سالغين حاياتيڭغه بولار بولساڭ اگر ئاقل
قايان سالديڭ قه ده منى سه ن هوكوم قلغين بولوب عادل

تورار ئالديڭدا چوڭ ئوتكه ل ايكى يولدين برين تاللاش
قلب وبجدان نى چوڭ اولچه م سوزوڭنى سوزلگين داديل

بودنيا راهيتى فانى بونى افضل بلسب قالما
زيان چوڭدور بولوب قالسا اوسوش غايه ڭده باش عامل

په قه ت قلما غوروريڭنى ره فيق تاللاشقاسه ن قوربان
ئلم ارپانغا بول راغب بولار دين باشقاسى باتل

نادان ئاغزيني ئاچقاندا كوڭولله رگه تولار غه شليك
هاياتنيڭ له ززتى بولماس قوشولساسه ن اوچون جاهل

ريزاحق نى نشان قلغان كشله رگه كوڭول باغلا
تولوق ساقلان نياقدين سه ن بولارسه ن مؤمنى كامل

www.uyghurkitap.com

كىمسكى ماڭ سانە پىسىم دەب يتە لمەس غايە مخسـە تكە
خارابدور ئەلڭ ئەخر هالى بولوبتـورغاندىمو قابىل

وەتە نگە شان شەرەف كەلتور بولولغا باركوچوڭنى سال
تىرتسەلڭ حق اوچون هارماى موراد مەخسەت بولورهاسل

موناجات

ئىلاھا بەھەر بىمەن قىلغىن ئىلىم دەك ياخشى نىئمەت دىن
ھايات ئومرۇم بىراق قىلما بۆيۈك ئىسلامغا خىزمەتدىن

ئەگەر ياندۇرماساڭ يولدا ھىدايەت نىڭ چىراغىنى
ماڭا بولماس نەسەب ئەسلا بولۇش ئەجدادىڭگە ئۇممەت دىن

ئىلىم بىرلە دىلىمنى سال ئۇلۇغ زاتىڭنى ئەسلەشكە
نىجات بەرگىن ۋابادىن چوڭ شىرك شەرمەندە ئىللەت دىن

ئوزەم بىچارە ھەم خەستە گۇناھ دەريا سىغا چۆمگەن
سەپەرگە بولمىدى مالىم يىراق كەتكە چىكە سۈننەتدىن

خۇدايا تىنمۇ ئۆتتى كۆپ يىللار بولۇپ ئىبلىس غەمەن خادىم
خاتا سەھەر ئاسىد ئەگەر زدىم دىلىم شاتلاندى بىدئەت دىن

ئىلىپ چاقماقنى مەن قولغا يىقىپ كۆپلەرنى كۆيدۈردۈم
بېھىشتى ئاقتى راۋان ئەلىنىڭ داۋام كەلگەن موسىبەت دىن

ئاقاردى چاچ ساقال موئيله ريشتم قريق ئككى كه كركه چ
قوتولدورغين ره هم ئه يله ب منى چوكۈ په رده ظلمستدين

يوله نى كلك ساڭا خاصدور براق مه ن چه تسنديم يولدين
يوله نديم بنديگه دايىم كيچپ هه م باغوجه نته ت دين

ته شه ككورا يتيتمه ن مه ڭگو يارا تقان سه ن مينى انسان
يراق ئه يله اوزه لۈ ئاسرا بمينى هايوانى خسلەتدين

قوسا قدين اوزگنى بلمه س بخود شه رمه نده غافل مه ن
ئتم قارى موهه ممه د هه م امين دور تركى مللەتدين

يائلستراپ تورغان قوياش نيڭ نورنى قەغەز بىلەن
توسقوچى مورتەدلەردىن ئاللاھامان بىزار بىدور
بەختى تەلەي دەيدىكە نىمىزتە سلى ئوبىلسەڭ نىمە؟
ئىشلىگەن چىشلەيدىغان نىڭ كۆزلىگەن جانانى ئىندور
ئاھ سەۋەپ قىلماي توروپ جانانىغا يەتمەس ھىچكىشى
يەتمىگەنلەر بوجاھانىڭ بىر ھورون ئىنسانىدور
بارچە ئىسپلاس ئىشلىنى ئوزمە يىلچە سادىر قىلىپ
ئارقىدىن تەقدىرگە دوڭگە شمو ئونىڭ بوھتانىدور
بەزىلە رھاكىم ۋەمە ھكوم ملوقنى تەقدىر دەپ بىلور
بەلكى مەھكوم ئەلنى ھاكىم ئەيلىگەن جانمانىدور
توغولوش بىركون ئولوشتەك ئىش ھامان تەقدىر بولوپ
توزھايانىڭ بولورئىش بەلكى جوزئى چارىدور
شونچە قانونلوق قىلىپ بىزنى ياراتتى ئول خودا
بىزگە بىر تامچە سىستىق سولەردىكى ھەق جانىدور
ئەسلىسەڭ بىز قايسى ۋەقت ئولمەكنى بىلمەيمىز يەقەت
بوكەبى ئىشلەر تامام تەڭرىنىڭ پىنھانىدور
بىر موتوگروكسىز ئەجەپ ئوستوگدەكوپ گومبەز تورور
بوموتەگرىمنىڭ ياراتقان يەتتە قات ئاسمانىدور
كوندوزى كوننى كوروڭ ئاخشاملەرى ئاينى كوروڭ
ھەركونى تاڭدىن خەبەر بەرگەن خوداچولپاكىدور

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
www.uyghurkitap.com

نەچچە مليونلاپ ساما يولتوزلارى سەيرە قلور
قانچە ئالىملار ئۇنى بلمەلك ئوچون بيداريدور
بوكەبى ئشلار تامام شەك شوبھەسز تەقدىر بولوپ
بەزىلەر ئالتونغا مىس ئارىلاشتوروپ ئاوارەيدور
بەزىلەر رەھەرخل بالاغا موبتەلا بولسا ئەگەر
تەڭرىدىن كورمەي پەقەت دەيدو پالان پوستاندور
بەزىلەر رەھەرخل گوناھلارنى قلىپ قەستەن ئوزى
دوڭگسە تەقدىرگە ئويالغانلىنىڭ يالغاندور
تەڭرىمز قلما دىگەن ئشلارنى ئوتەكرار قلىپ
قانچە ئەپسوس قلسمو يالغانچىنىڭ پوشماندور
بىركشى دەريالىويدە ئوسسوز بوقتىن ئولسمو
بونى ھەم تەقدىرگە ئارتش تەڭرىگە بوھتاندور
نازۇنىمەتلەرنى يوقدىن بارقلش تەقدىر ئشى
بونى ئشلەش يەيىمەسلىك بەندىنىڭ ئەپئالىدور
ئاھ ھالالدىن تەرتوكوپ يىمەكنى تەڭرىم بويرىدى
كىمكى ئشلەپ يىسە ئوننىڭ تورموشى شاھانەدور
ئاھ ھورونلوقنى ئوزىگە كەسپى قلغانلەرجىنى
تاپسايەپ گەرتاپمسا يىمە يدىغان ئت جاندور
بوجاھان قسقا جاھان ھىچكىم ئاڭا باقى ئەمەس
ئاخىرەتكە نسبەتەن بلسەڭ بودونيا پاندور

بوجاهانني كم ئوزىگه مه نلك ئوتكوز سيلا
خام ئودونيا خام بودونيا ئوز ئوزيگه خاندور
كمكي ته گريم ته قديرني توغرا راس تونوسا ئه گه ر
هه رقاچان ئوندىاق كشي ئاللاغا چين دوستانه دور
به زيله قورئان ئوقوپ قورئانغا قارشي ئش قلور
ديننى بوزغان ئوندىاق ئاده م بارچه ئه ل يا ماندور
هه ركشي ئوز ئارزو ئارمانغا قانماق ئوچون
قلسا بر سه يى سه وه پ ئوزده رد سنڭ ده رماندور
چن هه قه ته ت نه ده پ ئزده پ يورشنڭ ئوني يوق
بوهه قيقه ت هه ق كالاميدا ئوچوق ئاشكارا دور
بلسگز قورئان هه ديس موتله ق هه قه ته تورئه به ت
چونكي ئوهه قنڭ كالامي هه ق رسول ئه هكامدور
ئزلسه ڭ به ختي سائاده ت شوكالامدا بارئدي
پايدلانماسدن ئه جه پ بزهه ممه دن وه يرانه دور
پايدلانماي چالكن كوپ پار ئاسارله ر بوگون
بزلني زاگلق ئتپ ئوز كوڭلده هه يراندور
بزله رنڭ موپه نجمزبه ش موچه بولماي تتوك خاراپ
چونكي قورئان ئلمي په ن ته خنيك نڭ موكاندور
بزني غه پله ت بوشوكده ته ورتپ ئالله ي ئه تپ
كوكته ئوچقان سودا ئوزگه ن باتلنڭ قاپقاندور

چونكى ئۇ قىلدى قورالجەڭدە قەلەمنى دائىما
بىزلىكنمە ھەرۇم بولۇپ كەلگەن ئىسلىم بىچارىدۇر
شۇنچە مىسكىن شۇنچە بىچارە قىلىپ قويغان نىمە؟
ئۇيلىنىپ كۆرسەم بىلىمدىن ئۆزگە تۇتقان يارىدۇر
ئەي قېرىنداشلار كۆرۈڭلار بو جاھاننىڭ كارىنى
ھەممە ئىش باغلىق ئۆزۈڭگە چەتلىنىشنىڭ نىمە كارىدۇر
قولدىكى قۇرئاننى دايىم تاختا بىشىغا ئەپ قويۇپ
غەيرى دىنگە ئالدىنىشمۇ بىزگە ناموس ئارىدۇر
مۇسلىم قۇرئاننى تۈركى تىلىدا ئۆگەنسە ئەگەر
بوپتۇن خەلقىم ئۈچۈن نۇرلۇق يورەك دىلدارىدۇر
چۈنكى بۇ قۇرئان كەرىم چوڭ نازۇ نىسىيەت باغچىسى
بىز ئۇنىڭغا چاقىرىلغان تەڭرىنىڭ مېھمانىدۇر
ئۇشبۇ مېھمانلار رىقابەتلىرىدىن ئۆرۈن ئالماق ھامان
ئەھلى ئىسلامنىڭ شەرىپلىك پەخرىلىك ئۇنۋانىدۇر
ھەق تائالا رەھمىتىنى سوزلىسەك ھەددىن تولا
ئۇشبۇ قۇرئان بىزگە قىلغان ئەڭ بۈيۈك ئىنئامىدۇر
قانچە ئۆچكىرلەپ كىرىپ يەتكەندە قۇرئان تەھتىگە
بوكۆكۈل گۈللەزارنىڭ توزۇمايدىغان بوستانىدۇر
بەزىلەرنىڭ قولىدا بىباھا گەۋھەر تۇرۇپ
بىر تىيىنگە زار بولۇپ يات ئىشكىدە دىۋانىدۇر

بىلسىڭىز قورئان قۇرۇق داستان ئەمەس ئىنسان ئۈچۈن
بەلكى تەڭرىمىزنىڭ نەسىھەت ئەيلىگەن ئىزھارىدۇر
ئۇ پەقەت بىر قىلچە ئۆزگەرمەيدىغان قانۇن بولۇپ
كىمكى ئىجرا قىلمىسا ھەر ئىككى ئالەم خارىدۇر
بىزگە ئۇ تارىخ ئەقىدە ئەمرىدىن بەرگەن خەۋەر
بۇ ئۇلۇغ ئۈچ ئىش ھامان بىزلەرگە چوڭ ھەمكارىدۇر
ئۇشبۇ قورئان مەنىسىنى بىلمىگەچ نۇرغۇن كىشى
دەيدۇ كوپ تەكرارلىسا قىلادە دەردىمىزگە دارىدۇر
گەر ئاڭا قىلماي ئەمەل كويلەپ ئوقۇپ سوپسوپ دىيسە
بۇ كىشىنىڭ قەلبى پاكلانماي ھامان بىمارىدۇر
تەڭرىمىز ئىقرەء دىگەچ دائىم ئوقۇپ ئۆگىنىش كېرەك
مەنىسىنى ئۆگىنىش ئەسلى ئۇنىڭ نىشانىدۇر
ھەق بىلەن ناھەقنى كىم تەتبىق قىلىپ ئاجراتسىلا
بۇ ئۆزى ئالىم بولۇپ ئەلنىڭ سويەر دىلدارىدۇر
سەللىنى كەيسە يوغان قورئانغا قىلمىسا ئەمەل
بۇ ئەرەپچە تەرجىمان ياكى ھاياسىز قارىدۇر
بەزى ئالىم مەن دىگەنلەر ئۆگىنىشنىڭ ئورنىغا
قايسى جايدا نەزىرە بار دەپ ھەرقاچان تەييارىدۇر
ئاھ ئۇلەردىن ئىلگى ئالغان نەپسى شەيتانلەر ھامان
چوڭ تەمەخورلۇق بىلەن سەيتى كەبى سەييارىدۇر

بەزى ئىشانلار ئەنە شە چەكمەس خودانىڭ ئىشقىدا
نانىغا ئاشىق ساتاكەززاپ ئۆت ئۈچۈن پەرۋاندۇر
بەزىلەر ئۆزىنى موسۇلمان چاغلىشىپ دەۋالىشىپ
قىلمىشى ئەمما ئۇنىڭ شەك شۇبھىسىز كۇپپاردۇر
بەزىلەر بولغاچقا قۇرئان بۇيرۇقىدىن بىخەۋەر
فىئلدىن يانماي ھامان يۈرگەن يېرى مەيخاندۇر
بەزى ئاسىي گۇناھكار بەندىسىنىڭ قىلمىشلىرى
بىھىساپ بولغان ساما يۇلتۇزلىرىنىڭ ساندۇر
كىم خاتالىقتىن ئەگەر قول ئۈزسە ئۇزۇل كېسەل
ئەپۇ قىلغاي ھەق تائالا قەھرىدىن ئاماندۇر
كىم ئەگەر تەۋبە قىلىپ ئۆتكۈزمىسە قايتا گۇنا
ئاھ نە سوھادەك ئاگا ئاللا ئىگەم رەھماندۇر
ھەق تائالانىڭ كالامى تۈگىمەس بايلىق بولۇپ
ھەر سۆزى بىر مۆجىزە بىر گۆھەرى دىلدانە دۇر
بۇرمىلاش يا يوشۇرۇش يا ئاۋۇتۇش مۇمكىن ئەمەس
چۈنكى قىل سىغمايدىغان ھەقنىڭ ھۆكۈم ئىلاندۇر
دىندىكى مەزھەپچىلىك قۇرئانغا مۇتلەق زىت بولۇپ
بۈپۈتۈن ئىسلامىيەتنى پارچىلاش قىگرا قىدۇر
ئەھلى ئىسلامنىڭ يولى ئىككى ئەمەس بىردۇر پەقەت
نەچچە مەزھەپكە بۆلۈش بۇزماقچى تۈزگەن چارىدۇر

بىرلىشكە قىلدى دەۋەت ئۇل ھەدىس قورئان ئوچۇق
قىلمىسا ھەركىم ئەمەل تەكرىم ھامان دشواردۇر
ئۇيلىسالىڭ بىرۋاغ چوقتنى سوند وروش مومكنى ئەمەس
گەرچە بىر بىرلەپ ئۇشاتساق ھەممىسى تارماردۇر
كىمكى بوئلچىق ساۋاقنى ئوزىگە دەسلىق قىلمىسا
ھەرقاچان مەغلوپ بولوپ قىلغان بىكاردۇر
ھەق سوزىنى ناسخومە نسوخ دىمەك توغرائەمەس
ھەممىسى كوچقاسىگە ۋاقتى وەپەيتى باردۇر
ئەھلى ئىسلام ئەجنەبىلەرئالدىمىغاگول بولوپ
پايدا قوغلاپ ئاقوۋەت تاپقانلىرى زىياندۇر
بىلسىڭىز قورئانغا زىت بولغان دىنى كىتاب
كون يوزىنى قاپلىغان گويا كى چولىڭ توزاندۇر
چىن ھەقىقەت چىن ئادالەت مەركىزى ھەردائىما
ئۇشبو توزانلەرنى سوزوپ تاشلايدىغان بوراندۇر
بەزىلەر مازاماشايىخدىن تىلەيدو بەختىنى
بىزگە بو موشرىك لىنىڭ قازغان چوقور زىنداندۇر
بەزىلەر ھايات مازادەپ ئەۋلىياغا باش قويور
بو موھەم ئالدامچىلارنىڭ ئازدوروش ئامالدۇر
ئەۋلىيادەپ كىشى يوق دىيىشكە بولمايدو لىكىن
چىن ھەقىقەت چىن ئادالەت دەل ئونىڭ روخساردۇر

كىم ھەققەت بايرىغىنى ماكسا تۇتۇپ سەپ ئالدىدا

ئەۋلىيادۇر ئۇ ئادالەت تەختىنىڭ سۇلتانىدۇر

ئەۋلىيالىق شەرتىگە توغرا كېلۇر شۇنداق كىشى

بەزى ئاشقلەر ساراڭلەر پۇل ۋە مال مەستانىدۇر

ئوشبۇ يالغان ئەۋلىيالەرگە بازار يوقتۇر بۇگۈن

چۈنكى بۇ خەلقنىڭ يېڭى ئوسكەن يورۇق دەۋرانىدۇر

بىز چوقۇنمايمىز ئەگەر بولغاندىمۇ راس ئەۋلىيا

ئەگەشىپ بىللە ماڭارمىز چۈنكى ئۇ ھەققانىدۇر

بىز خۇدادىن باشقا ھېچكىمدىن پانا كۈتمەك خاتا

بەندىدىن كۈتمەك مەدەت مۇشرىكلىكنىڭ ئەيالىدۇر

بارچە ماختاش ماختىنىش بىلمەسلىكنىڭ پەقەت ئاللاغا خاس

ئەۋلىيادىن تىلىمەك ئەلھەمدۇنىڭ ئىشكارىدۇر

مەيلى قانداق ئەۋلىيالەر ئەنبىيالەر بولسىمۇ

قۇدرىتى يوق باشقۇرۇشقا تەڭرىنىڭ چاكارىدۇر

كىم ئەگەردە ئەۋلىيالىقنىڭ تونىغا يوگۇنۇپ

ئالدىسا ئۆز خەلقىنى ۋەيلۇن ئۇنىڭ ماكانىدۇر

ئوشبۇ ئوت سىرتىدا قالماس ناتوغرا ئەگەشكەن كىشى

تەگلەكۈن ئەدلى ئادالەتنىڭ جازا مەيدانىدۇر

بەزىلەر ئۆزىنى سەييىد ئوغلى دەپ ئالدايد وغو

بۇمۇ ھەم ئالدامچىلارنىڭ شۇ تۇزاق قاپقانىدۇر

بەزىلەنىڭ بوكەبى ئالدامچىلازنى ياقىلنى
ئوشتىكى تورغان دەرەخكە پالتونى چاپقاندۇر
كىم ئەقىدە ھەم ئىبادەت خىزمەتتە تۇز
ئاقسى كىم بولسا بولسۇن ئول سەييد ئەۋلادىدۇر
جۇملىدىن ئاپپاق غوجا خاسىلىنىڭ ئالدامچىسى
بۇھەقىقەتتە ياۋۇز دۇشمەنلىنىڭ ئىشانىدۇر
ئوئوزىنى خوشبوراق بىرگول قىلىپ كورسەتسىمو
ئەسلى شومبوي بولوپ شەكلى ئونىڭ دەيھاندۇر
ئاھ ئونىڭ زولمەت تىنىقىدىن كوڭلىمىزمە جۇروھ بولۇپ
تايورەك ھازىر غۇنچە ھەسرەت ئەلەمدىن ياردۇر
ئوشبوئە ھەۋالنى چوشەنمەستىن نادان خەلقىم بوگۈن
بەلكى ئاپپاقنى تاۋاپ ئەيلەپ ئەجەپ ئاۋارىدۇر
ھەم سەۋەپ قىل ھەم تەلەپ قىل قەستىنى ئاللادىن تىلە
ئىككىسى بىرلە شىسلامەخسەتكە يەتمەك ياردۇر
ئىشلىگىل ھەم تىلىگىل قورئان ئوقۇپ دوروت ئوقۇپ
ئىشلىمەي قىلماق دۇئا كىملەر ئۇگەتكەن چاردۇر
ئول خودانىڭ ئەمرىنى ئوزئەينى ئىجرا قىلمساق
ئاقۇۋەت مونداق كىشىنىڭ ئورنى ئوت گولخاندۇر
بەلگولەيدۇ ئىككىدىن بىرنى ئوزە كىشىنىڭ قىلمىشى
چونكى بوئالەم ئەزەلدىن ئىمتىھان مەيداندۇر

ئويلىمايدۇ ئوت سامان يېگەن ئىشەككە تەك بەزىلەر
ئەجنەبىلەر نوختىسىغا باش تىقىپ ئاۋارىدۇر
كىمكى تەنقىدى قارات قوچ ئاچسا ئاغزىنى
خىلمۇخىل قالپاقۇ تەھدىت ھەرقاچان تەييارىدۇر
بەزىلەرنىڭ ئاغزى ھەرگىز ئوخشىمايدۇ دىلىغا
بۇ پەقەتلا ئىككى يۈزلۈك لالمائىت ئەلپازىدۇر
بەزىلەر دائىم كېمەنىڭ ئىككى لېپىگە دەسسىگەي
خۇددى بۇ مۇدەل مۇناپىقنىڭ خۇيى ئەپئالىدۇر
مىڭ ئۈشت مىليون ئۈشت مىليارت ئۈشت دەيمەن شۇڭا
يۈرىكىم ھەسرەت تىغىدىن پارە پارىدۇر
بەختسىزلىكنىڭ ئاساسى يىلتىزىن قازسام بۈگۈن
قايسى سەۋەپتىن بولغىنى ئەلگە ئوچۇق ئاشكارىدۇر
ئويلىسام بۇ ئاقىۋەتكە بىزنى دۇچ قىلغان پەقەت
بەختكارلىقمۇ ئەمەس مەھكۇمىيەت جەريانىدۇر
بۇ مېنىڭ تەھلىللىرىم بىرخىل تەۋەككۇلمۇ ئەمەس
چۈنكى تەستىق ئەيلىگەن ئول تەڭرىسىنىڭ قۇرئانىدۇر
بۇ ھەقىقەتنى چۈشەنگەن ھەم كۆڭۈل بەرگەن كىشى
ئىككى ئالەمدە بىر ئاق نىيەت مەردانىدۇر
قاي كىشىنىڭ يۈرىگى سوقسا ھەقىقەت دەپ ئەگەر
ئاھ ئۇنىڭ باش قوماندانى پەقەت ۋىژدانىدۇر

بوكوڭولنىڭ سەھنىسىنى يوروتوپ تورغان پەقەت
خوددى مىڭ واتلىق چىراغدەك دىلدىكى ئىيمانىدور
بەزىلەر موندااق يوروقلوقلەرنى ئانچە خالىماس
قەلبى كور ھايوان تەبىئەت كىمسەنىڭ ئەپئالىدور
قول ئۈزەيلى بىزگە سىڭگەن بارچە ناھەق ئىشلەردىن
ھەق تائالا ھەققە يول باشلايدىغان غەمخارىدور
ئەسلى بىزنى تامام ھەق كالامىدىن مەھروم قويوپ
بەزى يالغان پەتىۋا قىلغان بىلىمسىز قازىدور
دىيندىكى ئولچەملىنى ھەم تاۋوتوپ ھەم كەملىتىپ
بورمىلاپ بوزغان يەنە مەددا ۋو قور ئەندازىدور
ھەممە ئىشنىڭ لائىقىدا تون پىچىش بەكمو موھىم
ھەق كالامى بىز ئۈچۈن ئەڭ توغرا بىر ئەندازىدور
بىز شوڭا قورئانغا ذىت بولغان توقولما سوزلىنى
بىر قاتار ئىسلاھ قىلىشنىڭ نوقتىلىق بىر بازىدور
بەزىلەر ھەرخىل ئاساس سىز ئىشقا تاتچىلىك تورار
چونكى كوڭلى بىر قولوپلاغلىق دەرۋازىدور
بەزى ئىلغار ئويى پىكىرلىك ئەھلى ئىسلاھلەر ھامان
بو قولوپلارنى ئىچىشنىڭ جەڭگىۋار سەردارىدور
ئەيتىمەن كى سىكىن شوڭا ھەر زامانو ھەر ماكان
كىم كورەش قىلسا ئاڭا بەختى سائادەت يارىدور

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

هیچ سه وه پ قىلماى توروپ به ختىڭ خوشىنى قوغلساڭ
ئوتوتوق به رمه يدىغان بىرخىل خيال جانواردور
به ختى ته له ى موكوره شتىن قولغا گه لگه ى هه رقاچان
قاتتىق شىپ ئولسه شه هد قالسا ئه گه رده غازىدور
كىمكى مونداق شان شه ره پلىك پولنى تاللاپ ماڭسىلا
ئىككى ئاله مده ئونىڭ كوڭلى هامان پاك تازىدور
به زىله رگويا گاچا هه م گاسو هه م ئه ما بولوپ
ئوسرا ته ل موسته قىم ده ك توغرا يولدىن ئازىدور
شونچه داغدام يولنى ئاللا كورسىتىپ تورسا ئوچوق
غه يرى يولله رده مىڭىپ ئوزىنىڭ گوربىنى قازىدور
توغرا يولدىن قىلچه موچه تىنمه ى ماكماق كىره ك
ياخشىلىق بىرله يامانلىق نى په رشته يازىدور
به زىله ر ئالدايدو ئه لنى ئه كسى سوزله رنى ياساپ
بو ياسالما سوزيه قه ت گىرىمچى نىڭ په دازىدور
به زىله رنىڭ سوزلىرى پاك ئاڭلىماقىقا بىرئه سه ل
ته منى كورسه ك تىتىپ گوياكى ئاغولازىدور
تاتلىمايدو جانبا قارىتىشلار خوشامه ت كه سپىنى
به رى بىرخولقى قاراڭ ته ته ى خنىم نىڭ نازىدور
قارىله ن كومگه ن ئولوكنى يوشوروش مومكىن ئه مه س
ياپىسمو گول چه مبره ك ئوبار يىبىر جىنازىدور

بەزیلەر راس ئورنىغا يالغاننى سوزلەپ جانباقار
بومنىڭ تەسوبرلشم شوئىككى توپ ئوبرا زىدور
ھەق بىلەن ناھەقنى ئاجراتماق ئوچون وشدان كېرەك
ئوشبو وشدان بويروغى ئەل بەختنىڭ ئوستازىدور
كىم ئەگەر پاك ساقلسا وشدانىنى ئىيمانىنى
قىلش زىمستان سىچرە موكوئلى باھارنىڭ بازىدور

ئەقلى بارھەربىركشى

ھەقنى دوس توتقاى جاھاندا ئەقلى بارھەربىركشى
ھەق ئوچون قلماق كورەش چىن ئەھلى وژدان نىڭ ئىشى

ھەق بلەن ناھەقنى ئاجراتماقتادا نالىق كرەك
كم ئونى ئاجراتمسا يوقدور ئونىڭ ئەقلى ھوشى

برمسال باركى ھەقىقەت ئىگلە رسنماس دىگەن
سوندو روشنى ئويلىغان ئەخمەقلىنىڭ ئوخلاپ چوشى

كم ھەقىقەتنى ئوز ئىگەدە رسلىك قلمسا
كەتمىگەى ئونىڭ بشىدىن ناھەقىقەتنىڭ موشى

ئاقوەت مونداق كشى پوشمان ئوتىدا كويىدوربلەر
قوربىلار ئوزنىڭ يىغى بىرلە ھامان ئوزنىڭ گوشى

كمكى ياشلىق ئومرىنى ئوتكوزسە پوشمانسىز ئەگەر
جانچقارھالەتتە موھەمرا بولوركوڭول خوشى

سوكتىپ تاشلەرقالور ئوسماكتىپ قاشلەرقالور
ياشقتمو بارد ور ئولوم بىركون توزىدو تورموشى

شوسەوە پلىك سەن وەقتنى خوددىگەوەھەردەلىك تونو
سالمسون غەپلەتكەسىچ ئالتون بوشوكنىڭ تەۋرىشى

سەيى قىلماق ئىجتىھات قىلماقتا كېرىم بۇيرىدى
قىلمىساڭ بەلكى ئەمەل ھەققە بولۇرسەن زىت كىشى
چۈنكى بۇ ئالەم ئەزەلدىنلا سەۋەپ سىنىڭ ئالىمى
ئۈزمە پىشىش ئاغزىمغا چۈش دەپ ياتسا بولمايدۇ كىشى
ياشلىغىڭنى بىر مىنۇت مۇمەنىسىز ئۆتكۈزمىگىن
شۇنى چوڭقۇر ئويلىغىن مىڭيا شىقا كىرمەيدۇ كىشى
سەن ۋەتەن مىللەت ئۈچۈن جان كۆيدۈرۈپ ئال ياخشى نام
بۇجاھاندىن بىر كېتىپ ئىككىنجى كەلمەيدۇ كىشى
بۇجاھان ياخشى يامان نىڭ ئىمتىھان مەيدانىدۇر
بەلگۈلەيدۇ ئىككىدىن بىرىنى ئۆزەگىنىڭ قىلمىشى
كىم ئۇمۇر تارىخقا سالسا ئەگەر زەررە دە داغ
قانچە پۇشمان قىلسىمۇ كېنىگە يانمايدۇ ۋېيشى
بىرماقال باركى چىشىگىنىڭ بارىدا گوشىيە دىگەن
قايتا چىقمايدۇ چۈشۈپكەتسە مەسالەن بىر چىشى
بىقۇۋەت مىنگەن ياغاچ ئاتقا تامام شاھۇ گادا
بولمىدى ئالەمگە تۈگرۈك ئول سولايماندەك كىشى
توغۇلۇش بىر كۈن ئۆلۈش ھەچ تەۋرىمەس قانۇنىيەت
چارسىز قىلدى سەپەرھە تاكى لوقماندەك كىشى
بەش مىنۇتلۇق نەپسى شەيتان كىينىگە كىرمە شۇكا
سوپ سوزۇك سۇدەك ئەقىپ ئۆت بولمىغىن كۆلنىڭ لېيشى

www.uyghurkitap.com

بولمىغىن ياشلىق باھارىڭدا ئېچىلغان ھە پىرەك
خوددى قارىغايدەك ياشارغىن كۆكلىگىن يازۇ قىشى

سەن ئەگەر سالساڭ ئىمارەت ئۇلىنى مەھكەملىگىن
تەڭلە بەش كۈندىن كېيىن زەي تارتمىسۇن تامىنىڭ قىشى

باتۇرانە شېئىرلەرنى تولغىن ھەر جايىدا سەن
ئارۇ ناموس مەرت يىگىتكە ئاقسا بىر تامچە يېشى

ياخشى ئىشلەرگە ھامان قارىغىن موھەببەت كۆز بىلەن
بول يامان ئىشلەرگە ئوت ئاچماق ئۈچۈن چاقماق تېشى

سەن كىشىلەر قەلبىنى دوختۇر كەبى رىشگەندەك كور
ئالدىراپ بەرمە باھا ياقىراپ تۇرسا تىشى

بارمۇ ۋىجدان بارمۇ ئىمان بارمۇ ھەق تەكشۈرۈپ
شەرتى تۇشقان دوستلىرىڭنىڭ بول ھەقىقى سىرداشى

سەن رەپىق بىرلە رەقىپنى ئايرىماڭ ۋاخ تۇزبىلەن
تەگمىسۇن بىر كۈن پىشانەڭگە ئۇنىڭ مىننەت تېشى

بەدنىيەت مەلئۇنلاردىن قاچقىن يىراق مىڭ گەز نېرى
چۈنكى يۇققاي مەينىتى ھەتتا تېگىپ كەتسە پېشى

سۈرتى ئادەم يىلانلار تولغۇنۇپ قىلسا خەرەس
قىلچە موقىلما پەسەن يوقتۇر ئۇنىڭ مىڭ بىر بېشى

بىرنى بىردە يىمىز دېگەن ئەھلى خوتەن ئەجدادلىرى
چىن ھەقىقەت مۇ جاھاندا بىردۇر ۋە يوق تەڭدىشى

بۇ ھەقىقەتكە يەتىشنى ئارزۇ ئارمان قىلىپ

ئۇچىدۇ ئالەم ئارا پەرۋاز قىلىپ بىلىم قۇشى

ئاقىۋەت چىققاي ۋۇجۇتقا كۆزلىگەن ھەقىقەت

قانچىلىك كەڭ بولسىمۇ بۇ شۇ پەلەكنىڭ گەردىشى

ھەق ئۈچۈن كۆكرەك كېرىپ ئۆتكەن ئىكەن سادىر بۇ دام

بولدى قۇربان ئۇشبۇ يولدا شائىر قاينام ئۆركىشى

ئاھ بۇنىڭدەك مەڭگۈلەنگەن مىليونلىغانلار ئۆتتىغۇ

بول شۇلەرنىڭ تا ئەزەلدىن تا ئەبەتلىك يولدىشى

بۇ ھەقىقەت بۇنە سەھەت بىر كىشىگە خاس ئەمەس

چىن ئەمەل قىلسۇن ئۇنىڭغا خاھى ئەركەك خاچشى

ھەقنى سۆيگەن جانىمىز

ھەقنى سۆيگەن جانىمىز ھەق بىردىگەن ئىمانىمىز
ھەق سىنىڭ رازىلىغىڭدىن قايتمىغاي ۋىژدانىمىز
پىدا بولسۇن جانىمىز

زىكرى يادۇر ھەق بىلەن بول بولما غاپىل بىرنەپەس
ھەق ھەمىشە يار ۋە ھەمدەم دەپ تونۇش ئىرپانىمىز
پىدا بولسۇن جانىمىز

ئۈستىگۈم سەن قايدا دەپ جەۋلان قىلۇر ھەردەم يۈرەك
دىنى ھەق مىللەت ۋەتەندۇر سۆيگۈمىز جانانىمىز
پىدا بولسۇن جانىمىز

ھەق ئەبەردى ئەلچىلەپ ھەق يولىنى كۆرسەتمەك ئۈچۈن
ھەممە دىنلەر ئىچرە ئەلھەق دىنىمىز ئىسلامىمىز
پىدا بولسۇن جانىمىز

مەرىپەت يولى بىلەن ھەقنى تونۇتماق ئىڭ شەرەپ
ھەق تائالانىڭ سۆزىدۇر ھۆججەتۇ بۇرھانىمىز
پىدا بولسۇن جانىمىز

دىنى دۇنيا ئاخىرەت بەختۇ سائادەت مەنشەئەلى
ئىلمى ھىكمەت مەنبەئى قانۇنى ھەق قۇرئانىمىز

پەيدا بولسۇن جانىمىز

ھەممە ئالەم سەرۋەرى   بارچە پەيغەمبەر ئەپزەلى
ئول مۇھەممەت مۇستەپا   قەۋلى ھىدايەت كاسىمىز

پەيدا بولسۇن جانىمىز

ھەق تائالا نۇسرەتىدىن   بولمانا ئۈمىت ھېچقاچان
ھەق ئەگەر قىلسا نەزەر   شۇل دەۋلەتتۇ سۇلتانىمىز

پەيدا بولسۇن جانىمىز

ھەققىنى دەيمىز ھەق دېگەن بىز   ھەق ئۈچۈن مىڭ جان پىدا
بۇسرادە چوڭ ئاتوم   قۇۋۋەت قورال قالقانىمىز

پەيدا بولسۇن جانىمىز

ئاز ئەمەسمىز يالغۇز ئەمەس بىز   بىز بىلەن سانسىز مەلەك
مىڭ ۋەلى يۈز مىڭ شەھىتلەر   پائى ئۆلماس جانىمىز

پەيدا بولسۇن جانىمىز

ھەق دېگەن باشقا دېگىل   دۈشمەنگە باش ئەگمەك ھارام
ھەق ھەقىقەت يولىمىز   ھەققانىيەت مىزانىمىز

پەيدا بولسۇن جانىمىز

ئەي ئەزىز مىللەت ۋەتەن   تەۋلادى قوزغال ئۇيقۇدىن
ئالغا بۇ غالىپ زەپەر   مارشىنى تۈركىستانىمىز

پەيدا بولسۇن جانىمىز

ئەدلى ئىنساپ ئادەمىيەت   ئالى ھىممەت بۇرچىمىز
ھادىيۇ مەھدى بولۇپ   ھەققىنى سۆيەر ئىنسانىمىز

پيدابولسون جانىمز

هەقغە هەركىم بولسا تەسلىم ئوچ ئېلىش بىزگە هارام
نەپسى شەيتان شوملىغىدىن ساقلىنىش بوچپارىمىز
پيدابولسون جانىمز

هەقغە دوشمەنلە شسە هەركىم تائەبەت واجىپ كورەش
هەققە كىم بەرسە مەدەت هەقلىق ئاگا ئېهسانىمىز
پيدابولسون جانىمز

هەممە مەزهەپنى موهەممەت مەزهەبدە جەمئىلە
دىنى مەزهەپ ئىختىلاپىن هەل قىلىش ئىمكانىمز
پيدا بولسون جانىمز

كەئبە توللا قىبلە مىزدور مەركەزى روھى زەمىن
ئىتتىهاد بول ئېبنى ئادەم بوكى هەق پەرمانىمز
پيدابولسون جانىمز

ئاي وە يولتوز بايرىغىمز كوكتە پەرواز ئەيلىسون
ئامەنەللالائىلغا چامداش ئەلگە شەرەپلىك شەئنەمز
پيدابولسون جانىمز

بىر موجاهىد مىڭ بولوپ ئونمىڭ يەنە يوزمىڭ بولوپ
هەق شوناس ئەجدادلەر باسقان ئىزىدىن ماڭىمز
پيدابولسون جانىمز

گەر يىقىلساك هورقوچپا قىغا يىقىلغا يىسەن دىگىل
گەرهاياتىمز قالماغاى دىللەردە هىچ ئەرمانىمز

ئالغاچامدا قوروما هه رگىز　　بولماغا پىل ئه ى ژىگىت
بىيسه تون قانلىق جه سه ت　　له ردو رپولات قورغانىمىز
پىدا بولسون جانىمىز

ياشه هه دمىز ياكى غازى　　بىزگه چوڭ شه نوشه ره ب
هه ق ته ئالا ئالدىدا　　نوچه س په گون نونوانىمىز
پىدا بولسون جانىمىز

بولمائه مدى كوپرى زولمه تكه　　ئه سىر هىچ ده ورىده
بو سىشارت چوڭ نجاتلىق　　ئه ك ئولوغ ده ورانىمىز
پىدا بولسون جانىمىز

هه ق ته ئالانوسره تى　　بىزلارگه هه ردە م هه رنه په س
شوبنه مىزهه ق دىن زه په ر　　تاپما ققاچىك ئىمانىمىز
پىدا بولسون جانىمىز

ئه ى ئه لى بوغرايىگىت له ر　　نىڭ هىدايه ت سازى بول
هه قنى ئىيت هه قنى ئوگه ت　　هه قدور يوره ك جه ولانىمىز
پىدا بولسون جانىمىز

مه رت يىگىتله ر بىرلىشگىله ر　　سه فنى موسته هكه م قىلىپ
مه رتنى مه يداندا سىنار　　مه ردانىلىك مه يدانىمىز
پىدا بولسون جانىمىز

تامام

مارش

تورولك توغرانىمىز   موقەددەس يورتىمىز
كولك ئاسمان   ئولوغ هىلال بايراغىمىز
ئاللاموهەممەت يولىمىز   قورئان خىزمىتىمىز ئىسلام
يورتىنىڭ قولى بىز
هەي ! هەي ! قوزغىلايلى ئەي موسولمانلەر دىنى
مىللەت يولىدا قايناي وىژدانلەر دىنى مىللەت يولىدا
قايناي دو قانلەر؟

وەتەن ئەسكىرى بىز   پولات قوللارىمىز
كوز دىماغىمىز   هەر يەرىمىز ساغلام
دىنى مىللەت هايات   ناموس وىژدانىمىز
هەي هەي تورولك ئوغلى بىز   ئانا يورتىمىز
شەرقى توركستاندور   تورولك ئوچاغىمىز
دىنى مىز ئىسلام مىمىز   ئولوغ سونجاغىمىز
دىنى مىز قورئانىمىز   ئولوغ ئونوانىمىز
هەي هەي قوزغىلايلى ئەي موسولمانلەر دىنى مىللەت
يولىدا قايناي وىژدانلەر دىنى مىللەت يولىدا قايناي دو
قانلەر !
كىچىلەر كوندوزلەر   تاغ بىلەن توزتاش

مسلله‌ت یولیدا   کسلسه بیر باش
دوشمه‌نله رگه سا   قلایمیز دیللدا ئینتقام

هه‌ی هه‌ی قوزغیلایلی ئه‌ی موسولمانلار دینی مسلله‌ت یولیدا قاینای وبژدانلار دینی مسلله‌ت یولیدا قاینایدو قانلار!

تامام

«ئوغلۇم»

جاھان بازىرىدا ئوغلۇم سىناقسىز بىر مۆئمىنسان يوق
سىناقدىن ئۆتمەيىن ھەرگىز بەختكە ئاندا ئىمكان يوق

ئەزەلدىن شۇ ئۇسۇل بويلاپ پەلەكنىڭ چەرخى چۆرگۈلدى
جەمشىدىن كەچمەيىن ئەسلا ۋىسال ئەيلەرگە جانان يوق

نەبىلەر ئەپزەلى ئەھمەت نىجاتلىقغە سىلسىبىدۇر يول
بويولدىن چەتنىسە ھەرگىز ئۇنىڭغا باغۇبىزۋان يوق

ساداقەت بەلۋېغى باغلاپ قىلىپ خەلقىڭگە خىزمەتنى
كەچۈرسەڭ ياش ھاياتىڭنى سىنىڭدە قىلچە ئەرمان يوق

بويۇلغاچۇڭ قەدەم سالدىڭ ئىرادەڭنى بوشاشتۇرما
جاپاسىز ئۆزلىكىدىن كەلگەن جاھاندا ئىلمۇ ئىرپان يوق

1984-م

قەيەردىن خەتەر

ئۇيغۇر خەلقىنى باستى چوڭ غەپلەت
تەڭرىم بەرسۇ كۆپ كەڭرو نىئمەت

چىقار بۇيەردە بىرىنچى سوئال
كەلدى قەيەردىن مەغرۇرلۇق ئەھۋال

تىل يۈرەك بىرەر بۇنىڭغا جاۋاپ
بولدۇق ھەممەمىز بىھاجەت ساۋاپ

ئۇنداق بولسا بىز سالايلى نەزەر
بەلكىم بىلۇرسىز قەيەردىن خەتەر

ئىچكىرلەپ كىرسەك ھەر بىر ساھەگە
سالساق بىر قولاق ئۇلار ئاھىگە

كۆچۈپتۇ قايان ئۇيغۇر سوھبىتى
كىم باغلانغان ئىچكى ئۇلپىتى

قىلساق تەپەككۇر ئەھۋال بىلىنەر
ئەقىل ئىشلەتسەك قىلارمىز ھەزەر

ئەۋۋەل سۆزلەيمەن ئالىم ھالىدىن
ئۇلار سۆزلىگەچ دىن ماقالىدىن

ئۇلاردا بولسا دىنغا قايغۇرۇش
چىقايتى ئەلدە ماجرا ئۇرۇش

ئۇلار ئايرىلدى ئىككى تەرەپكە
ئوخشىدى گويا ئەجەم ئەرەپكە

بىرسى ئاتالدى جەدىت ۋەھھابى
بولغاچ ئۇلاردا رىغبەت ساھابى

بۇلار تۇرمۇشتا خىلى موتەدىل
قىلار تەكرىنى ھەر ئىشقا كىپىل

ئىبادەت بىلەن قىلماس تاپاۋەت
مىھنەت رىزقىغە قىلار قانائەت

قىلچە قورقمايدۇ ھەيۋەت مازاردىن
قاچمايدۇ ھەمدە ئاۋات بازاردىن

نەۋلات ئوقۇنۇش ئۇلار خىسلىتى
چىدايدۇ كەلسە ئۇنىڭ كۈلپىتى

قۇرئان ھەدىسنى قىلىدۇ رەھبەر
بولغاچ باشقىسى ئىسلامغا خەتەر

ئىستەيدۇ دائىم رەسۇل ئىشىن ئىزى
سۆزلەيدۇ ئەلگە "دىن" نىڭ يىلتىزى

مۆئمىنغە ئەسلا كۆتەرمەيدۇ مۇش
زالىمنى كۆرسە كەلمەيدۇ ھەم بوش

"دىن" نى قوغداشتەك ئىسىل روھى بار
بۇ يولدا كەلگەن جاپاغا چىدار

مەڭگو قوغدايدو كتاب سوننەتنى
نشانى سوروش شربك بدئەتنى
بار دور ئولار دا قسمەن كە مچلك
توگە تسون بونى قلماى كە ڭچلك
سز مووەههد دەپ مەغرورلوق قلش
تەلەپتن تووەن مەجبورلوق سزش
لكن بوئشلار ياتماس ئوسولغا
چوڭ داغ بولمغاچ شەرئى رەسولغا
شونداق هەم بونى توزوتوش كرەك
نوسارنرا هەق غايە هەم تلەك
برسى نڭ ئسمى بدئەت روهانى
روهقا يولونوش بولغاچ ئەرمانى
بولار كەلتورگەچ تەڭرگە شربك
ناتاشقا لايق ئسمنى موشربك
كورمەى تەڭردن ياخشى يامانى
بلدى قەبردن پايدا زيانني
برلگەچ ئولار رەيى هاواغا
ئبادەت بلپ چوشتى ساماغا
قلساتلاوەت راهەت ئالدو
چقسامە نسى غەوغا سالدو

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
www.uyghurkitap.com

"دىن" نىڭ نامىدىن ئەجرى تىلەيدو
بوهەقتە دايىم تىغنى بولەيدو
ئولتورساقوپسا پىرنى ئەسلەيدو
رولىنى بوراشقا هەرواخ قەسلەيدو

بولارنىڭ سانى ئەچچە بارا وەر
لەيكن ئەهوالى ئىنتايىن خەتەر
تونىڭ ئوستىگە ئەخلاقى توۋەن
كورونمەكتە بوهەر كىمگە روشەن

"دىن" نىڭ ئاپىتىۋى چىقسا چوڭ دىندار
كەلسە چاپقونى بولار ئىسيانكار
نىمە ئوچون مۆمىن بولماس ئىنتىپاق
قىرىنداشلەرچە ياشىماس ئىناق

كىمكى كەلمىسە تەڭرى سوزىگە
قاراچاپلىدى ئىسلام يوزىگە
هەركىم خاتاغا بولسا سەۋەپكار
تەڭدە مەهشەردە بولورجاۋاپكار

بولوپ توروغلوق تەڭرىگە بەندە
هەققانيەتنى قىلدى دەپسەندە
دىنى مەزهەبى هەمدە مىللىتى
بىر بولوپ توروپ ئاشتى ئىللىتى

ئىلىم ئارقىلىق ئاڭلىق ئىشەنمەي
موجمەل قارىدى "دىن"نى چوشەنمەي
شوڭا ئەوج ئالدى ئىنسانادا وەت
دىللارنى ئوراپ ئالغاچ قاساوەت
قىلسا موللىلار ئەگەر ئىنساپنى
ئويلايتتى ئەگلە بىررە جاواپنى
ھەقىقە بويسونوپ تاشلايتتى باتىل
ھەرئىش ئوستىدە سوزلەيتتى ئادىل
قىلاتتى دىندا قورئاننى رەھبەر
تارقاتماس ئىدى يالغاندىن خەوەر
شوھرەت جوغلاشقا يوروپ ئالىملەر
پىتنە مەركىزى بولغاچ زالىملەر
بىرلىككە بولدى ئەڭ چوڭ توسالغو
تەپرىق ئوتىغا بولدى يىقىلغو
دىمەك ئالىملار پىتنە مەركىزى
باسقاچ ئام خەلق ئولارنىڭ ئىزى
ئەمدى سوز ئاچاي تىجارەتچىدىن
ھەمدە بىناكار ئىمارەتچىدىن
بولارنىڭ كوپى يەتتى مەخسەتكە
تولغاچ يورىگى دونيا دەپ دەرتكە

ئاشقاچ كونسىرى پول دە سىمايسى
كوچتى شوھەرەتكە ئولارغايسى
بايلىق توپلاشقا قىلغاچ كوپ ئەرمان
ھەر ئىشتا قىلدى پولنى چولڭ مىزان
ھەقنى ئىزدەشكە پورسىتى يەتمەس
پولنى كوپ تېپىش ئالدىدىن كەتمەس
دەرۋەقە بايلىق بىر بولولڭ نىمەت
ئادالەت بىلەن توپلاشقا روخسەت
ئەڭ چولڭ ئادالەت تەگرىنى تونوش
ھەر بىر ئەمرىگە شەرتسىز بويسونوش
پەيغەمبىرىمگە ئەگىشىش ئىزچىل
ئونىڭ يولىنى توتوش جان بىدىل
دىنداش ئەپتىنى ئوزىنىڭ بىلىپ
قىلىش تىجارەت ئىنساپقا كىلىپ
دوكانىنى ئاچساق ساداقەت بىلەن
ئوتەر ئومرىمىز ئىبادەت بىلەن
ئەسلا قىلمايلى نامازنى قوربان
بوئىش موئمىنگە ئىنتايىن زىيان
ئەمدى كىلەيلى دىخان ھالىغا
نەزەر سالايلى "دىن" ئەھۋالىغا

ئوله‌رگه ته‌گرسم ره‌همه‌ت ياغدوردی
بسسمنی بسرئازيراق ئاغدوردی
هه قنك وه دسسی باردورقورئاندا
ئاشارنمتم تورسا ئسماندا
كامسل موئمنله‌رقلسائستائه‌ت
ئشه‌نمسگه نله‌رقلدی جنايه‌ت
سانسزدنخانلارنامازنی ساتتی
بامداتنی ئوقوپ تورتنی يوقاتتی
مه‌سچت‌تن چقسپ غه‌يوه‌ت باشلدی
شوگاكوپ ياشلارنامازتاشلدی
هاسيل سوزدنخان شوكری قلمدی
ئالتون پورسه‌تنك قه‌درسن بلمدی
ئوتمه‌كته ئومری ئويده بازاردا
ئائه‌ت قلدوق ده‌پ يوردی مازاردا
بورونقدن كوپ ئوزگه‌ردی هالی
هه‌قنی ئزده‌شكه‌كوپتورئامالی
له‌يكن ئولاردا مه‌غرورلوق به‌ك كوپ
ئويون باريه‌رگه‌ماگدی توپلوشوپ
ئوغول قزنی " دن "غاباشلماي
قويدی مه‌يلگه‌ئه‌يله‌پ ئاشلماي

دىنو مىللەت تىتىن قىلچە بى خەۋەر
يورسە ئەۋلادى سىز مەدى خەتەر
دىن دىگەن نىمە ئونى ئوگەتمەي؟
كوپرى شىرىكنى ئويىدىن توگەتمەي.
سالدى ئەۋلاتنى ئوقەت يولىغا
قىلدى قانائەت تاپقان پولىغا
غەزەپلە نىمدى بوپكە تەسەپاجىر
ھەتتا جىنىم توردى بولسا چىلىك كاپىر
بولار ئوزىنى موئمىن ئاتايدو
ئەرتە ئاخشامدا تەسوي سانايدو
دوسلار ئىسلامنى قىلاي مەن بايان
ئاددى سوزنى دەي بولسۇن ئىش ئايان
ئىسلامدا باردور بەش چوڭ پىرىنسىپ
كىم ئىزدىمەسە بولماس دىن سىنسىپ
بىرى ئىشەنمەك ئىسلامنى ھەق دەپ
خودا بىر ھەممە رەسول بەرھەق دەپ
بىرى ھەركوندە بەش رەت نامازدور
بەش ۋەقت ئوقوش بىزدە كوپ ئازدور
بىرى مالىدىن بەرمەك زاكات
بەرمىگەن بايلار تاپالماس نىجات

بىرسى توتماقلىق يىلدا رمزان
بومو ئىسلامدا بىرچوڭ ئىمتىھان
كوچى يەتكەنلەرقىلار ھەج تاواب
مەخسەتكە لايىق ئالارلەرساواب
بونى چوشەنمەى مەن موئمىن دىيىش
بولورگەن دىنى پوشكال دەپ يىيىش
بولدى بو بىزدە ئىسلامنى تونوش
بولدى تائەتسىز ھەققە قول سونوش
چوشتى نوز ئارا واپا ئىپتىراق
قورئان ئاستىدا بولماى ئىتتىپاق
شوڭلاشقا بىزنى باستى پالاكەت
بەلكى كوتمەكتە مودھىش ھالاكەت
بولارغە سەوەپ شەيتان موللىلار
ھەققە بويسونماس جاھىل كاللىلار
ئەگەر ئىزدسەك ئاڭلىق ھىدايەت
بىرورتەڭرىمىز پەزلى ئىنايەت

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

ئۈمىت نى ئۈزمە

موسۇلمان دوستۇم ئالغىن قەلەمنى
يازغىن بىشىڭنى كەلگەن ئەلەمنى
قالسۇن ئەۋلادقا بىزدىن ئەسلىمە
بىلىنسۇن دىيىنغە بولغان چەكلىمە
ئەجدات يازغاچقا كۆپلەپ ئەسەرنى
تارىخ ھالىدىن تاپتۇق خەۋەرنى
ئۆتمۈشكە قاراپ ئالايلى ساۋاق
ۋاقىت ئۆتمىسۇن بىكارلاپ تاۋاق
ئۆگەن تىرىشىپ يېزىق رەقەمنى
تاشلا بىلمىسىز دىگەن لەقەمنى
بۈيۈك بايلىقتۇر ئىلىم مەرىپەت
ئۆزلۈكسىز ئەمەل گۈتەن ھەرىكەت
ۋە تىنىڭ ئۈچۈن دايىم ئىجات قىل
يوقىغان ئىللەتكە ئاگىلىق دىققەت قىل
بىكار ئۆتمىسۇن بىر مىنۇت پۇرسەت
قىلما ھەر ھالدا بوشلۇق قار وخسەت

ئابا ئە جىدادىڭ يەتكەن شەرەپكە
تونۇتقان سىنى ئەجەم ئەرەپكە
چىققان پوشتىكىدىن شاھى ئادىللەر
دۇنيا غا مە شھۇر ھىكىم ئاقىللەر
ئىلىم ھۇنەردە تاپقان سەن رىۋاج
شۇرە قىلىرىڭ قالغان ئىلائىلاج
ئۆز ئىشلىرىڭغە بولۇپ خوجايىن
باسقان ئىكەنسەن ئالغا كۈن سايىن
كېيىنكى كۈنلەردە ئۆزگىرىپ ھالىڭ
ھەقتىن چەتنە پتۇھەرىكەت ماقالىڭ
دىمەك شەيتانغا بولۇپسەن ئەسىر
يوقتۇرۇپ ئاپسەن يامانلىق تەسىر
شۇڭا ئۈستىگىدىن بىسىپ پالاكەت
كۆتۈپ. تۇرۇپتۇ بەلكى ھال كەت
ئىنسانلىرىئارا بەكمۇ خارلاندىڭ
زۇلۇم دەستىدىن دايىم زارلاندىڭ
سەن تىلىگىن ئۇمۇدنى ئۆزمە
ئىبلىس لەر بىلەن ئىشتىياق تۈزمە
غەپلەت ئۇيقۇدىن ئاچقىن كۆزۈڭنى
تىرىش پاكلاشقا داغدىن يۈزۈڭنى

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

كەلگەي موراد نىڭ باغلىغاندا بەل
جانان ھەل بولماس تولىمەي بەدەل
بولۇپ قالغۇسى قايتا گۇللۇنۇش
بولسا پۇختىراق نامىلار ھوللۇنۇش
تامىلار ھولسىدىن ئىلىم ئىزدىمەك
نوموس كورولسەن بىلىم سىزدىمەك
ئۆگەنگۈچىلەر ئالغا باسىدۇ
نادانىنى شەيتان دارغا ئاسىدۇ
مەخسەت ھاسىلدۇر ئۆگەنمەك بىلەن
نادانلىقنى تىز تۇگەتمەك بىلەن
سالساق نەزەرنى ئەتراپ جاھانغا
بىلگەنلەر يەتتى كۆنگەن نىشانغا
قىلساق ھەممىمىز ئىلىمنى قورال
كوتەر بىزلەرنى پارلاق ئىستىقبال
دوستلورۇم ماڭايلى ئادالەت كوزلەپ
قوغدايلى ھەقنى ئەمەلدە سوزلەپ
بولايلى ھەممەمىز بەشكە سادا قەت
يوقالسۇن مىكرى تەپرلىق ئادا وەت
تەگرىگە قىلايلى ھەقىقى قوللۇق
ئەسلەيلى قودرەت كۆزدە ئۆدۇللۇق

ھەر ئىشتا قىلساق رىزا ھەق نىشان
بولارمىز قىلغۇچى ھەقىقى ئىھسان
كۆپ يىللار يىدۇق بەرسە گەندىنى
چوقۇندۇق تۇلۇغلاپ ئاجىزبەندىنى
كەلتۈرگەچ سوپەتدە تەڭرىگە شېرىك
سىلىندۇق چوڭ كىچىك تاۋۇتقا تىرىك
باسمايلى قايتا بۇنداق قەدەمنى
قىلايلى بوھەقتە تەۋبە نە دەمنى
قىلساق بىز تەۋبە بولغۇسى قوبۇل
ئالساجاي دىللەردىن تەۋھىد دەك ئۇسۇل
قىلساق قۇرئانغا راس سەمىمىيەت
بەرسەك بوھەقتە دايىم ئەھمىيەت
ھەر ئىشتا قىلساق قۇرئاننى مىزان
نۇرنىشار شۇندا دىللەردە ئىمان
يولغا ساتمىساق بولۇپ ئايەتنى
ھالال رىزقىغا قىلساق تاقەتنى
بولساق سەمىمى بولۇپ رەسۇلغا
پالتا سالمىساق يىلتىز ئۇسۇلغا
سالساق چوڭ قەدەم سۈننەتنى بويلاپ
ھەق رەسۇل قالدۇرغان تەلىمنى ئويلاپ

ئۇيغۇر كىتاب تورىكتى
www.uyghurkitap.com

قوللانساق دايىم ئۇنىڭ سوننتى
بولمسز ئۇندا سادىق ئۇممتى

ئورغوسون قانڭ

كملسپدور ئەى وەتەن بلسەڭ ئلم ئزدەورانڭ
تەلەپ قلغاچ سنگدن تز چقشقا بەيگە مەيدانڭ

ئگلدى كوپ وەقت قەرڭ جاھالەت تاغلرى باسقاچ
كوتەرباشكنى كوز ئاچقن يتلدى تەندە دەرمانڭ

چوشوپتو ھەممە بەسبەستە ئلم دە رياسغاسە كرەپ
بوغەڭ واسلەرگو ھەرسوزسە قالوركوگلوگدە ئەرمانڭ

ئلمسزلك ئويا چولدور قلالماس تەشنەنى سراپ
بو چولگە توكمەين قان تەريتلمەس باغو بوستانڭ

ھەقيقەت سرلرى روشەن ئچلغاى ئجتھات برلە
قەدەم سالسون ئوگەنمەككە ھايالسز قز وە ئوغلانڭ

يارابى ھەم يوسوپ مەھموت كتسپدور قالدوروپ توھپە
ئولاردن باشقا كوپ چقتى بو يولدا مەردو قوربانڭ

ترشكن ئنحترا قلغن ئجات تولپارنى ھەيدە
سەپەرڭ ئالددا يورگن يورەككە بولسا وژدانڭ

نادانلق قالپقن تاشلا ئلمنڭ كاندن دورقاز
يوزوگدن داغبن سورمەككە توموردە ئورغوسون قانڭ

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

سەزمەندى

يوزبىرىپ كەلگەن ئىغىر بوھرانىنى مىللەت سەزمىدى
يوقتوروپ ئالغاچ تولا رەنجىسىنى ئەللەت سەزمىدى

ھەممىدە تورموش غىمى ئەل يۇرت دېمەيدۇ كۆپ كىشى
غايىسى راھەت كۆرۈش پاتقاچقا غەپلەت سەزمىدى

بىر بىرىن قىلسام بايان ھەرساھەدە باردۇر نەيىپ
ھەر تەرەپ تۈزىنەپسىگە قىلغاچقا خىزمەت سەزمىدى

ئۆلىما ئەل رولچىسى بولغان تۇرۇپ نام ئىستىدى
ساقلىماي مەيدانىنى ئىشلىدى شۆھرەت سەزمىدى

سودىگەر ئەھلى بازار ئىزدەپ ھىممىشە پايدىنى
چوڭ نىشان قىلغاچقا پۇل يۈزلەنسە ئاپەت سەزمىدى

كادىرى چەككىچ پىراق تويلاپ دەرىجە ھەمدە ئاش
كەلسە مۇملى بىسىم ياندۇردى ئىززەت سەزمىدى

ياشلىرى لايىق تېپىش رەسمى لىششنى ئويلىغاچ
سالمىدى ئەل ھالىغا كۆز بىرلە دىققەت سەزمىدى

قىسقىسى ئويغۇرخەلق غەپلەت كېسەلدە ئاغرىغاچ
چوڭ كىچىك ئۆز نەپسى چۈن جەڭ قىلدى زەھمەت سەزمىدى

ئەتىكى ئاق دومبىنى قولغا ئېلىش نىڭ ئورنىغا
ئۆپكىگە بولدى خوشال ھەم بىلدى شەپقەت سەزمىدى

خازان گول

ئەی بولوك مىللەت كە تكوز دوڭ د نقەت
كورسە تمەی هممە بولدوڭ گالغا قول

قلمدىڭ غەيرەت سەندە يوق جورئەت
كوزلدىڭ شوهرەت بولوپ ئاشق پول

تونومای وە هدەت توتمایىن سونەت
چاپلشپ بىد ئەت قورمدىڭ برهول

پاتىتڭ سەن غەپلەت بولمدىڭ ئومەت
بلمدىڭ پورسەت بولدی جازان گول

116

مىللەت يولىدا كىسلسە بىرباش
دوشمەنلەر گەسا قلايمىز دىلدا ئىنتقام
هەی هەی قوزغىلاىلى ئەی موسولمانلەر دىنى مىللەت يولىدا
قاينای وىژدانلەر دىنى مىللەت يولىدا قاينايدو
قانلەر!

تامام

پارچىلار

ئەى كوڭول كە تكوزمگن بوشقا وەقتنى بر مونوت
ئونتوما هەق ئەمرنى نەپسى هاوانى تز ئونوت
تاهايات بولساڭ كورەش قلغن هەمشە هەق ئوچون
سال نەزەر ئەتراپقا سەن ئالغن ئلمنى كوزيوروت

بل ئومورقەدرنى سەن تنك پارلوتدن تز بورول
تاپسەن شوچاغدىلا نجات يولنى سەن ئودول
نەيسىنىڭ پەرمانغا سونساڭ بوليونى سەن داوام
بولمسغاى مەهشەر كونى ئەسلاسنڭ ئوزرەڭ قوبول

كم دەكم مومن ئكەن لازم هساپنى ئويلشى
ئالدىدا تورغان چوقوم ئالى نشاننى كوزلشى
توزو توش ئورنى بويەرتەڭلا پوشايمان پايدىسز
ئاقمسغاى گە پتانلسنڭ مەهشەردە هەرخل جويلشى

ئاغزىدا قلغان ئكەن دەوا مسولمان مەنمودەپ
دىسمنز هوكمى نمە بلمەككە قلسون چولڭ سەوەپ
ئەمتهان قلماقچدور بزلەرنى تەڭرىم هەر زامان
قولچلق قلماى توروپ جەپپار ديمەگلك بەك ئەجەپ

بوئسلم مه يد اندا ئه لگه تونولدى كوپ كشى
به زىله ركوپ ئه سلنه رقلغاچ ئولارئه ل يورت ئششى
قاخشتپ ئوزخه لقنى سالغاچ زولومنى به زىله ر
به ردى نام مللە ت ئاڭاشه يتان له ئىسنى نڭ يولدشى

ئه ر ئايال ئالم تورولك دىهقان هونه روه نه سودىگەر
سال قولاق ئايه ت هه دىس بولساك موسولمان سه ن ئه گه ر
هوجبتى ئسلامنى كىم بلمه يدىكه ن مۇمن ئه مه س
چولك نشان بولسا غو وايوق ته گردىن ره همه ت نه زه ر

ئوزولوپ قالسا ئوقوش كوڭلوم په رشان بولغوده ك
“دين” ئوچون بولسا زىيان قه لبمگه هه سره ت تولغوده ك
گه رغه زه پ قلسا بويوك ته ڭرىم ماكا مه هشه ركونى
چقمىغاي هىچ بىركشى هالىك نچوك ده پ سورغوده ك

مهربان ته ڭرىم ماڭا سالغاچ وه ته ننڭ ئشقنى
كورونوپ قالماقتايات تورولك خه لقنڭ ئوخلاشقنى
ئه ل ئارا ركورت بوزوپ مللە ت بشغا موش ئتىپ
يوقوتوپ وىژدان غورور ئه غيار بله ن جوپلاشقنى

يۇرت ئىچى سەھرا شەھەر يول تۇتساقىلغىنى بىر كىشى
بولمىغى مۇمكىن ئەمەس ئەلنىڭ تەرەققى"دىن" ئىشى
ئام خەلق بولغاچ ۋاگون قايمۇقتى يىللار تەمتىرەپ
بېرىدۇ تاڭلا جاۋاپ باشلامچىلار ئۆز قىلمىشى

بەندىلەر ھاجەت تىلەپ پەريات قىلسا ئەرزىمەس
مەيلى ئۆكىم بولمىسۇن قورقاشقا ئەسلا ئەرزىمەس
توغرا يول كۆرسەتكۈچى پەيغەمبىرىم يولى تۇرۇپ
باشقىلار ئاچقان چىغىر ئەسلا مىسكىشقا ئەرزىمەس

يىغلىماي قانداق قىلاي باشتىن بۇ سەۋدا كەتمەسە
چىقىراي دەردىم دىسەم كۈچ ئىقتىدارىم يەتمەسە
چەكمە ھەسرەتنى ئەلىم زالىم ئۆگەينىڭ دەستىدىن
يوق نىجات خورلۇق ئۈچۈن ئەل كۈچىنى كۆرسەتمەسە

مېھرىۋان ئۇستۇرگۈچى بولغاچقا سەن بۈزرۈك ئانا
يۈرىكىم سوقسا ساڭا تەڭرىمگە يەتتىم كۆپ سانا
سەن ئۈچۈن خىزمەت قىلىش ئەلەك ئىشانىم ئاڭلىغىن
سىنى دەپ كەلسە بولۇر زىندان ماڭا مېھمان خانا

ئەمدى مەن قانداق قىلاي خەلقىم شىرىككە قانمسا
رەھبەرنى خادىملىرى ئەسلاھارامىدىن يانمسا
پادشاھ بەرمەس ھوقوق ئەسلا براۋنى ئوستوروپ
مىللەتى ھەم دىنىگە ھىچ ئىككىلەنمەي يانمسا

قوغدىماي دىنىمنى مەن جان ساقلىدىم خوش خوش بىلەن
تىگىشىپ مىللەتنى مەن ھورمەت وە ھەم ئاش گوش بىلەن
توققونۇم قىلسا ئومىت ھەردەم قىلاردەپ ياخشىلىق
بىرىمەن قىلماي نومۇس جاۋاپ ھاقارەت موش بىلەن

خەلقىمىز تەۋھىد بىلەن باتىل شىرىك پەرق ئەتمىدى
بولۇنۇغ يولغا تولۇق يارە دەم ۋاپا كورسەتمىدى
ئايرىماي كوپرى ئىمان كاپىر موسولمان پەرقىنى
كوردى ياخشى ھەم يامان ئويلاشقانە قىلىپ ئەتمىدى

كەلدى كوپ يىللار ماڭا خارلىق بولتون ئىنسان ئارا
موستەبىت قىلدى بالا باستى بەدەننى چولك يارا
شوم ئوروغ چوشكەچ ئويوم بولدى ئاسارەت ئوردىس
قوغلماق بولدى قىيىن ئويىدىن ئاداۋەت ماجرا

جەمیەت ئەهوالنی سوزلەی سلڭ ئاڭلق قولاق
بولماڭز قارغوغاچا هەق ئزدەمەس ئاقساق چولاق
ئویغونولڭ ئشقا سلڭ بارلق ئەقلنی هەق ئوچون
چوڭ قەدەم سالغان کشی قازغای چوقوم بر مول بولاق

ئویغورومنڭ خسلتی هەق برلە باتل تەلڭ توتونوش
هەق رەسول دین تەڭلسە ئالمای یشانغا قول سونوش
چوڭ کیچڭ ئزدەپ داوام یوتکەپ پوتنی چمگریدن
ساقلمای مەیدانینی هەم یوتکولوپ شاخقا قونوش

بول ئناق توققانلریم ئسلامی هوجەت ئاستدا
گوهەری مەیاپ یاتور برلك وە قودرەت ئاستدا
برنیەت مەخسەت بلەن ماڭمای بولونگەن هەممە قەوم
ئوتدو ئومری داوام قوللوق وە زولمەت ئاستدا

یوتکولوپ کەتسەم ئەگەر خزمەتکە تەسریە تکودەك
قز ئوغول گول غونچلە رهە ریانغا تارقاپ کەتکودەك
برکشی تاپماق کرەك توتماققا رولنی بلی چڭ
خزمتم هەم سوزی" دین "خەلقم قانائەت ئەتکودەك

تەڭرىنىڭ ھەق ئەلچىسى كۆرسەتكەن گۇناھنى توس دەسە
توسمايىن قانداق قىلاي كوندوزدە مۇسلىم ئاش دەسە
قول بولوپ ئۆز نەپسگە رامزاننى توتماي خارىستىپ
نە قىلاي بو مۇسۇلمان ئىسلامنى دىلدىن ھەيدەسە

ئۆگۈنۈش بەكمو زورور كوزنى تولوق يوروتقۇدەك
باغلىنىپ قالماق گۇناھ پول مالغىلا بورۇنقىدەك
ئىزدىمەي ھەق پەمىرىنى دىققەتتنى بەرسەك نەپسى چۈن
قۇدرىتى بار تەڭرىنىڭ ئۆز ھۆكمىنى توتۇتقىدەك

دىنىمىز ئەركاندىن بوپ تورسىمو روزە زاكات
بەرمىدى كۆپلەر بۇنى ئالماي قولاققا پەند نەسىھات
ئىزدىمەي ئىمان نامازنى ئالتۇن ئۆمۈرنى سەرپ ئېتىپ
ھەج تاۋاپ قىلسام دىگەن سوزلەر خاتا دور ھەم ئۇيات

ئەي ئانا چوڭ ئىستىھان كەلدى بىشىڭغا يۈزلىنىپ
قايغوروش پەيتىڭ سىنىڭ پورسەتنى بەرمەي روھلىنىپ
چىڭدى بويىنۇڭدىكى قوللوق ئاسارەت زەنجىرى
چوڭ پىلان پايدى قانات بايلىق ھوقۇق كۆزلىنىپ

www.uyghurkitap.com

چوڭ زىيان كەلگەي هامان بولگونچولوكتىن ئاقىۋەت

تاشلىساق بىرلىكنى بىز ئالساق تەپەررۇق ئارىيەت

توزولوپ كەتسەك ئەگەر تەڭرىم گونانى كوچورەر

هەم بىرەر رەھمەت قىلىپ هورلوكنى دونيا ئاخىرەت

(تامام)

بورچوم

تورکستاندا بولبوللارنىڭ تىلى كىسىلگەن
شو بولبوللار تىلى بولوپ سايرىماق بورچوم
تورکستاندا شوڭقارلارنىڭ كوزى ئويولغان
شو شوڭقارلار كوزى بولوپ قارىماق بورچوم

ئەتىگى بىلەن ئاينى ياپماق بولماق تادوشمەن
شو دوشمەنلەرنە يەرلىگنى پاش قىلىش بورچوم
ئەۋلادىمىنىڭ يورىگگە قوللوق تامغوسى
ئورغان ياۋنىڭ كوزىنى قانلىق ياش قىلىش بورچوم

ئاي يولتوزلوق توغ يولىدا ئولدى مىليونلار
شولارلىڭ ئويىدە ئوز توغومنى سويمەكلىك بورچوم
چولدە باتۇرقە بىرسىز دوريورىگدە سوزى
شوشەھىدلار يوروك سوزىنى سويلىمەك بورچوم

زەينەپ ئالتون د

ئۇيغۇر كىتاب تورى بېكىتى
www.uyghurkitap.com

"ئەی موسولمانلەر شرمەردلری"

ئەی موسولمانلەر شرمەردلری
دین ئوچون قیلیلی خزمەتلری
بوبلەندە دینمز کاپرلەرگە خار
ئەیلی بەرمەی قیلیلی ھممەتلری
قیلیلی ھەق یولدا جانمز پیدا
قیلمسون ئوك خود نماندین جودا

ھەق تەئالانڭ قوللغىدا بول
رەسولمزنڭ یوللریدا بول
قاچانغچە بولمز کاپرلەرگە قول
موسولمان بولساك جەڭگە تەیار بول
قیلیلی ھەق یولدا جانمز پیدا
قیلمسون ئول خودا تمانىدین جودا

فە قتولودەپ کەلدی پەرمان
جهاد ئەیلە یلی تەندە بولسا جان
قالمسون دیللەردە ھیچ بر ئەرمان
کاپرلەرنڭ کوزلریدین ئاقتورایلی قان

قىلىلى ھەق يولدا جانىمىز پىدا
قىلمىسون ئول خودا ئىماندىن جودا

ھەر بىرىمىز پەيغەمبەردىن بىر ھونەر ياد
بىزنىڭ پەيغەمبەرىمىزنىڭ ھونەرى جىھاد
جىھاد ئەيلەمەكتۇر زاد ولمە شاد
جىھاد ئەيلەيلى خەيرول ئىباد
قىلىلى ھەق يولدا جانىمىز پىدا
قىلمىسون ئول خودا ئىماندىن جودا

تامام

www.uyghurkitap.com

شېئىرلەر توپلىمى